ЎзССР Давлат китоб палатаси
Инв. №
Гос. книжная палата УзССР
22 АВГ 1984
ОПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 190 (18.966). • Якшанба, 19 август 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ МУСОБАҚАСИНИ ЯНАДА АВЖ ОЛДИРАЙЛИК

УзССР 60

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН

Ўзбекистонда иш кўраётган халқ контроли комитетлари, группалари ва постлари катта ва масъулиятли иш бажармоқда. Улар партиянинг жанговар ёрдамчилари бўлиб, ўзларининг бутун фаолияти билан давлат планларининг муваффақиятли бажарилишига, ресурслар ва пул маблағларини сарфлашда иқтисодий тежаш ва тежамкорликка қатъий риоя этилишига, маҳсулот сифатининг оширилишига, социалистик мулкнинг сақланишига кўмаклашмоқда.

КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль ва апрель Пленумларининг қарорлари, ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида баён этилган фикр ва мулоҳазалар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида халқ контролининг вазифалари республика халқ контроли органлари активларининг 18 август куни бўлиб ўтган йиғилишида муҳокама қилинди.

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси В. А. Хайдуровнинг докладида, йиғилиш қатнашчиларининг нутқларида кейинги вақтларда республика партия ташкилоти иш услуби ва методларини такомиллаштириш соҳасида ўтказаётган тадбирлар орасида халқ контроли органларининг фаолиятини яхшилашга муҳим ўрин берилаётганлиги уқтириб ўтилди. Бироқ уларнинг имкониятларидан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаяпти, деб таъкидлашди нотиқлар. Ишни текшириш, камчиликларнинг олдини олиш ва уларни тузатишнинг узвий бирлиги таъминланмади. Комитетлар, постлар ва группалар ҳали ҳамиша ҳам нуқсонларни тугатишда зарур даражада қатъият ва принципиаллик кўрсатмаяптилар, халқ контроллёрларининг касаба союз ва комсомол органлари билан мустаҳкам алоқалари ҳамма жойда ҳам йўлга қўйилган эмас. Корхоналарда, хўжалик ва ташкилотларда тузилган кўпгина постлар ва группалар ҳеч бир иш қилмаяпти, ўзларига билдирилган ишончни оқламаяпти.

Актив йиғилиши халқ контроли органларидан ўз ишини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида тубдан қайта қуришни, давлат интизомини, тартиб ва уюшқоқликни мустаҳкамлашда, салбий ҳодисаларни тугатишда партия ва совет органларига амалий ёрдам беришни талаб қилди. Текширишларнинг сифатини ошириш, аниқланган камчиликларни тузатиш юзасидан оператив чоралар кўрилишига интилиш, контрол ишида меҳнат коллективларига, кенг активга кўпроқ таяниш зарур.

СССР Халқ контроли комитетининг бўлим мудири Н. А. Журавлев ўз нутқида халқ контроли органлари ишининг баъзи масалаларига тўхталди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Т. Н. Осетров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. К. Михайлов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

МЕХАНИЗАТОР МИНБАРИ

СУВОРИЙЛАР, МАВСУМГА ШАЙМИСИЗ?

Механизаторлар ҳаётидаги ҳал қилувчи палла — ҳосил йиғим-терими мавсуми кун сайин яқинлашиб келяпти. Бу эса қалбимизда ҳосил тақдири учун бўлган масъулият туйғусини янада кучайтирмоқда.

Совхозимиз областнинг йирик ва донгдор хўжаликларидан бири. У Мирзачўлга ҳал қилувчи ҳужум бошланган йилларда ташкил топган эди. Мен ҳам ўша йиллар қалб амри билан чўлга келганман ва деярли йигирма йилдан бери шу хўжаликда меҳнат қилмоқдаман.

Совхозимизнинг ўзига хос томонларидан бири шундаки, биз пахтачиликни комплекс механизациялашда область хўжаликлари орасида юксак мавқега эришаётганимиздир. Қўриқ ер бағрида шароитнинг оғирлиги, олдинда турган вазифалар йил сайин салмоғи ошиб бораётгани кўпчиликка маълум. Шундай шароитда техникага таянмай туриб, яхши натижаларга эришиш қийин, албатта. Масалан, совхозимизда далада меҳнат қилаётган ҳар бир киши ҳисобига ўрта ҳисобда 10—12 гектардан экин майдони тўғри келади. Кўриниб турибдики, техника биз чўлқуварларнинг асосий таянчимиздир.

Сўнгги йилларда табиат деҳқонларни кетма-кет оғир синовларга дучор қилмоқда. Шунга қарамай, биз қўриқ ер шароитида фидокорона меҳнат қилиб, давлатга пахта топшириш бўйича йиллик ва беш йиллик планларни шараф билан бажариб келмоқдамиз. Кейинги йилларда хўжалигимизда гектар бошига ўрта ҳисобда 27-28 центнердан ҳосил олинмоқда. **Бу йилги маррамиз 5207 гектар экин майдонининг ҳар гектаридан пландаги 28,4 ўрнига камида 30 центнердан ҳосил етиштириб, давлатга 15 минг 500 тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб беришдир.** Кўриниб турибдики, бу чиндан ҳам шарафли марра. Уни эгаллаш учун имкониятларимиз етарли.

Биз ҳар йили ишчи кучи етишмагани учун чопиқ пайтида шаҳарликларни ёрдамга чақиришга мажбур бўламиз. Масалан, ўтган йили минг гектардан ортиқ ердаги экинларни ҳашарчилар ёрдамида бегона ўтлардан тозалаган эдик. Бу йил эса дастлабки чопиқ пайтларида атиги 416 гектарга яқин майдонни тозалаб беришда шаҳарликлардан ёрдам олдик, холос. Қолган барча майдонларни ўзимиз қўлдан чиқардик. Хўш, қандай қилиб дерсиз? Бунга районимиз мутахассислари томонидан яратилган янги мосламани қўллаш туфайли эришдик. У бир қарашда оддий бир механизмдир. Яъни, чизел агрегатини соддалаштириб, тўрт қаторли ишлов бериш культиваторига айлантирдик ва 30 сантиметр чуқурликда барча майдонлардаги экин ораларини уч маротаба юмшатиб чиқдик. Натижада бегона ўтлар мурғаклик чоғидаёқ ривожланишдан тўхтади. Ғўза ниҳоллари эса ҳар йилдагидан ҳам яхши ривожланди. Бу хўжалик ва бригадаларимизга катта ёрдам берди. Ҳам маблағдан, ҳам ишчи кучидан тежадик.

Сўнгги йилларда совхозимизда ишни ташкил этишнинг коллектив пудрати методи асосида иш юритиш кенгайиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Бу ҳам ўзининг яхши самараларини бераётир. Масалан, шу йилнинг дастлабки олти ойлик якунига кўра, оилавий пудратга ўтиш туфайли хўжалигимиз бўйича ойлик иш ҳақи фондидан 256 минг сўм маблағ тежаб қолинди. Ҳозир совхозимиздаги мавжуд 87 та бригаданинг ҳаммаси коллектив пудрат асосида ҳосил етиштирмоқда. Совхозимиз ўтган йили пахтачиликдан 4 миллион 329 минг сўм даромад олган эди. Бу йил эса ана шу кўрсаткични камида бир ярим баравар кўпайтириш ниятидамиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми бошқа масалалар билан бир қаторда пахта етиштиришни янада кўпайтириш ва тола сифатини яхшилашга катта эътибор берди. Бу талабнинг нақадар ўринли ва ҳаётий эканлигини биз, дала меҳнаткашлари чуқур ҳис этиб турибмиз.

Пахтачиликнинг истиқболини техника тараққиётисиз тасаввур қилиб бўлмайди, албатта. **Мўл ва сифатли пахта ҳосили, энг аввало сифатли тола олиш машина теримини ҳозирги талаблар даражасига кўтара олишимизга боғлиқдир.** Негаки, ҳар қанча олий навли хом ашё етиштирмайлик, терим пайтида эътиборсизликка йўл қўйилса, бу хатони тузатиб ололмаймиз. Шунинг учун биз, механизаторлар олдида иккита муҳим масала турибди. **Биринчидан**, етиштирилган ялпи ҳосилнинг имкони борича кўпроқ қисмини техника ёрдамида йиғиштириб олиш бўлса, **иккинчидан** ана шу ҳосилни ифлос қилмай, тола сифатининг бузилишига йўл қўймай давлат омборларига етказиб беришдир.

Маълумки, ҳосил сифатини бузадиган иллатларнинг бири — пайкалларда экин шохлари билан баравар бўй чўзиб ётадиган турли-туман бегона ўтлардир. Ҳаётимда бу нарсанинг зарарини кўп кўрганман. Биз бу йил юқорида тилга олиб ўтилган мослама туфайли бегона ўтларни йўқотиш борасида катта ютуқларга эришдик. Мана ҳозир далаларимизни кўрган кишининг ҳаваси келади. Пахтазорларимиз ҳеч қачон бу йилгидек бегона ўтлардан тозаланган эмас эди. Экинларни машинабоп қилиб ўстиришдаги биринчи муваффақиятимиз ана шундан иборат бўлди. Қолаверса, чеканка сифатига алоҳида эътибор бердик. Бу муҳим агротехник тадбирни группа усулида ташкил этдик. Мавжуд техника 10 та группага жамланиб ишлатилди. Натижада иш сифатини назорат қилиб боришга эришилди. Хўжалигимизда барча майдонлардаги ғўзалар икки маротаба чеканка қилинди. Ҳозир эса зарур бўлган майдонларда учинчи чеканкани ўтказаётирмиз.

Биз — хўжалик механизаторлари бу йил етиштирилган ялпи ҳосилнинг 90 процентини техника ёрдамида йиғиштириб олишга аҳд қилганмиз. Шу мақсадда техника ремонтини муддатидан илгари тамомладик. Ҳосилни йиғиб-териб олиш мавсумида 230 нафардан ортиқ механизатор иштирок этади. Улар орасида Назар Норбоев, Расул Мўминов, Ғайрат Эсқулов, Холбўта Раҳимов, Боқи Ҳилолов, Қурбон Қўрғонов сингари тажрибали ҳамкасбларимиз борки, улар билан биз ҳақли равишда фахрлансак арзийди. Ҳосил йиғим-терими мавсумида 136 та «зангори кема», 28 та транспорт трактори, 250 та тележка, 10 погрузчик ва бошқа машина-механизмлардан самарали фойдаланамиз. Ана шу мавжуд техниканинг ҳаммаси старт чизиғига шайлаб қўйилганига анча бўлди.

Айни пайтда совхозимиз далаларида ғўза парваришида зарбдор 50 кунлик қизғин давом этмоқда. 89 та чопиқ трактори самарали ишлатиляпти. Ҳозирга қадар ялпи майдонлардаги экинларни 6 марта культивация қилдик, тўрт марта озиқлантирдик. Икки марта сувга қондирдик. Август ойида пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўриш билан бирга, ғўза парваришини қизғин давом эттирамиз. Зиммага олинган юксак мажбуриятни қоплайдиган миқдорда ҳосил тўплаш, дефолиацияни сифатли ўтказиб, машина теримини барвақт бошлаб юборишга ҳаракат қиламиз.

Бўлимимиз совхознинг юқори ҳосилли участкаларидан ҳисобланади. Бўлимга кўпдан бери тажрибали деҳқон Бурхон Аноров раҳбарлик қилиб келади, мен эса икки йилдирки, шу бўлимда ҳам бригада бошлиғи ҳам механизатор бўлиб ишлайман. 58 гектар майдонда оилавий пудрат асосида меҳнат қилмоқдамиз. Ўтган йили қўриқ ер бағрида ҳосилдорликни гектар бошига 36 центнердан оширишга муваффақ бўлган эдик. Бу йил ҳар гектар ердан пландаги 29 ўрнига 40 центнердан юқори сифатли пахта етиштирмоқчимиз. Экинларимизнинг авжи яхши. Кўзланган маррани бемалол эгаллай оламиз деган ниятдамиз. Экинларни кўнгилдагидек парвариш қилишда бригадамизнинг яна бир механизатори Холбўта Раҳимов, сувчи Абдураззоқ Раҳимов, ишчиларимиздан Абдусаттор ва Абдували Алиқуловларнинг иши таҳсинга лойиқ. Биз ғўза парваришидаги барча агротехник тадбирларни юксак даражада ўтказишга ҳаракат қилаётирмиз. Далаларимиздаги бугунги серкўсак ва барвж ғўзаларга махсус комиссия томонидан Сифат белгиси берилди.

Мен яқинда республикамиз ўзаро текшириш бригадаси составида қардош Тожикистон ССР пахтазорларида бўлдим. Қўшни республика деҳқонларининг мўл-кўл пахта ҳосили етиштириш йўлида олиб бораётган фидокорона ишларининг гувоҳи бўлдим. Кўпгина фойдали тажрибаларни ўрганиб қайтдим. Эндиликда ана шуларни амалда қўллаб, хўжалигимиздаги илғор тажрибаларни янада мустаҳкамлаш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, пахтачиликни комплекс механизациялаш йўлида бундан ҳам салмоқлироқ ютуқларга эришмоқ учун астойдил ҳаракат қиламиз.

Камол ХАЛИЛОВ,
Ильич районидаги «Правда» совхозининг бригадир-механизатори, СССР Давлат мукофоти лауреати.

ҚЎРИҚ ЕРЛАР — БОЙЛИГИМИЗ

ЯШНАЁТГАН ДАШТДА

Қадимий Элликқалъа бугунги кунда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. У яшарди ва янгиланди. Унинг кўҳна кенгликларида Қорақалпоғистон автоном республикасининг энг ёш районларидан бири вужудга келди. Ерлар ўзлаштирила бошлангандан буён ўтган ўн йил мобайнида 18 минг гектар майдондан ортиқ ер ўзлаштирилди. Илгари бу замин кўкси қоқ саҳродан иборат эди. Эндиликда янги совхозлар барпо этилди. Элликқалъаликлар мамлакатга кўплаб «оқ олтин», мева ва сабзавот, чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришда чинакам жонбозлик кўрсатмоқдалар. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейига муносиб совға тайёрлаш учун жонбозлик кўрсатаётган район меҳнаткашлари 50 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини мўлжаллаб туришибди. Ҳосилдорликни эса 40 центнерга етказиш ниятида тер тўкиб меҳнат қилишяпти. Пахтачилик учун энг шимолий район ҳисобланган Қорақалпоғистон учун бу ғоятда юқори кўрсаткичдир.

Чиндан ҳам [illegible]дан ўн йил муқаддам қақраб ётган саҳро кўксида барпо этилган боғ-роғлар қўриқликлар фахри бўлиб қолди. Чунончи, Қорақалпоғистон АССР 50 йиллиги номли қўриқ хўжалик боғларида бўлган кишининг қалби олам-олам қувончларга тўлади. 572 гектар майдонни ишғол этган узумзорлар, олмазорлар, шафтолизорлар ва бошқа анвойи мевалар етишаётган боғлар эндиликда мўл-кўл ҳосил бермоқда. Соҳибкорлар бу йил 550 тоннадан ортиқроқ ҳўл мева етказиб бериш иштиёқи билан яшамоқдалар.

Элликқалъа ўзининг ажойиб кишилари, меҳнатсевар деҳқонлари билан ҳам фахрланса арзийди. Улардан бири СССР Олий Советининг депутати Дилором Ҳусаинovadир. У Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номидаги совхознинг механизатори ҳисобланади. Бундан тўрт йил муқаддам Тўрткўлдаги механизаторлар мактабини битириб, ана шу қўриқ совхозда ишлаш учун йўлланма олган эди. Ўша вақтдан буён мўл-кўл «оқ олтин» етиштириб келмоқда ва ўз меҳнат ютуқлари билан коллективни қувонтирмоқда. У бошлиқ оилавий звенога 55 гектар пахта майдони қарайди. Турмуш ўртоғи ва отаси билан бирга пахтадан бу йил ҳам юқори ҳосил кўтариш ниятида меҳнат қиляпти. У 45 центнерлик ҳосилни мўлжалламоқда. Суратларда: Д. Ҳусаинова ва Қорақалпоғистон АССР 50 йиллиги номли хўжаликнинг янги боғлари акс эттирилган.

А. Усмонов фотолари (ЎзТАГ).

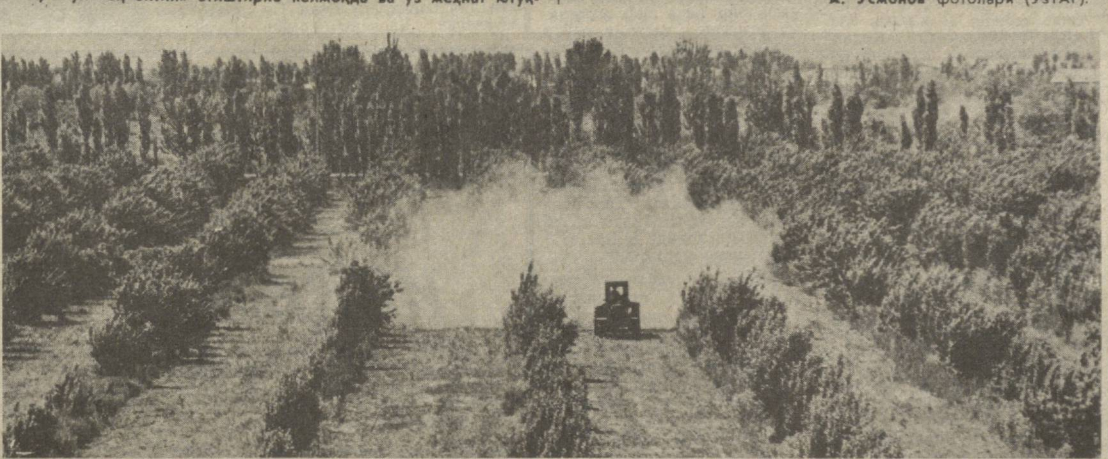

БАЙРАМ ШАРАФИГА

17 август куни Совет Армияси Марказий академик театрида Москва меҳнаткашлари, пойтахт гарнизони жангчилари вакилларининг СССР Ҳаво флоти кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Йиғилишда ҳарбий ҳаво кучларининг бош қўмондони — СССР мудофаа министрининг ўринбосари авиация бош маршали П. С. Кутахов нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Советига ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлашдаги актив ишлари, самолёт, парашют, авиамодель спортини ривожлантирганлиги учун ҳамда Тошкент ДОСААФ аэроклуби ташкил этилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан парашют звеносининг командири Владимир Георгиевич **Кузьменко**, учувчилар тайёрлаш бўйича бошлиқ ўринбосари Александр Исаевич **Матузов**, самолёт звеносининг командири Алексей Алексеевич **Скиданов** ўртоқларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Госплани системасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилганига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги Экономика илмий-тадқиқот институтининг директори ўртоқ Павел Кононович **Савченкога «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»** фахрий унвони берди.

СПОРТ, ДЎСТЛИК, ТИНЧЛИК

Москвадаги халқаро мусобақалар тантанали очилди

18 август куни Москвада В. И. Ленин номидаги Марказий стадионда Бутуниттифоқ Физкультурачилар кунига ва «Дружба» мусобақаларининг тантанали очилишига бағишланган гўзал спорт-санъат байрами бўлиб ўтди.

Фахрий меҳмонлар: Совет физкультура ҳаракатининг ветеранлари, мамлакатимизнинг атоқли атлетикачилари ва уларнинг чет эллик дўстлари, донгдор меҳнатчилар, жамоатчилик вакиллари, халқаро спорт федерациялари раҳбарлари, миллий Олимпиада комитетларининг президентлари, Москвадаги бир қанча дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари минбарларда ҳозир бўлишди.

Йиғилганлар В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, Г. В. Романов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар, улар Марказий минбардан ўрин оладилар.

Соат 16. «Бепоёндир Ватаним менинг...» қўшиғининг музикаси стадион узра таралади. Кремль курантларининг бонги унга ҳамоҳанг бўлади.

Тантанали марш-парад бошланади. Унда Москва, Ленинград, қардош иттифоқдош республикалар, кўнгилли спорт жамиятларининг спортчилари қатнашдилар.

Пойтахт касаба союзлари бадиий ҳаваскорлик рақс коллективлари майдонда ажойиб томоша кўрсата бошладилар. Халқ одатига кўра Россия вакиллари партия ва ҳукумат раҳбарларини, чет эллик меҳмонларни, спорт ва дўстлик байрамининг барча қатнашчиларини табриклаб, уларга таъзим қиладилар ва ризқ-насиба тутадилар.

Халқаро «Дружба-84» мусобақалари ташкилот комитетининг раиси, СССР спорт комитетининг раиси М. В. Грамов Москва стартларининг қатнашчиларини самимий табриклайди, уларга спортнинг шон-шуҳрати йўлида, тинчлик йўлида юксак муваффақиятлар тилайди.

СССР гимнининг тантанали садолари остида Советлар мамлакатининг давлат байроғи кўтарилади.

Кремль девори ёнидаги абадий шуҳрат оловидан ёндириб олинган машъалани байрам қатнашчилари ўринларидан туриб кутиб оладилар. Ўртага сукунат чўкади, фақат метроном товуши Ватанни ҳимоя қилган, жаҳонни фашизм қуллиги даҳшатларидан омон сақлаб қолган совет жангчиларининг мангу жасорати хотирасини абадий сақловчи минглаб қалбларнинг уриши каби эшитилади.

Москва Олимпиадасининг чемпиони Виктор Маркин қўлида машъала билан чопиб кириб, шарқий минбар тепасида салобат тўкиб турган бронза баркашга яқинлашади. Ниҳоят баркашда халқ хотирасидек қайноқ, ҳалол, спорт курашидек мусаффо аланга пайдо бўлади.

— Нақадар завқли онлар! — деди ТАСС мухбирига ходa билан сакраш бўйича жаҳон рекордчиси, бу йил олий натижаларни уч марта оширган Сергей Бубка. — Олимпиада олови Лос-Анжелесда бойлик орттириш руҳи билан таҳқирланганлиги чакки бўлди. АҚШда Советларга қарши, социализмга қарши жазава муҳити вужуд келтирилганлиги кўпчилик социалистик мамлакатлар спортчиларининг Олимпиадада қатнашишига имкон бермади. Ҳолбуки, ҳозирги жаҳон чемпионларининг ярмидан кўпроғи шу мамлакатларда эди. Биз Олимпиада ўйинларига қунт билан тайёргарлик кўрган эдик, Ер юзининг барча энг кучли атлетикачилари билан Олимпиада олтин медаллари учун ҳалол курашиш иштиёқида эдик. «Дружба» мусобақалари социализм мамлакатлари спортчиларининг кучини, уларнинг Олимпиада идеалларига содиқлигини яна бутун дунёга намойиш этади, деб умид қиламиз.

Стадионнинг кўм-кўк «саҳнаси»да оммавий намунали спорт томошалари бошланади. Бу томошаларни болалар спорт мактабларининг талабалари бошлаб берадилар. Ёш спортчилар бир овоздан «Бахтли болалигимиз учун жонажон мамлакатга раҳмат!» деган сўзларни қайта-қайта такрорлайдилар.

Стадиондаги ранг-баранг спектакль замонавий атлетика дунёсига хос бўлган тезлик ва жўшқинлик билан авж олиб кетади.

«Спартак» жамиятининг спортчилари ўзларининг гимнастика композициясини «Оммавийликдан маҳоратга эришамиз!» деб атаганлар. Совет турмуш тарзининг таркибий қисми бўлиб қолган физкультура ҳаракатимизнинг кучи оммавийликдадир.

Ишчилар синфининг ёш авлоди — «Меҳнат резервлари» жамиятининг шогирдлари совет кишиси бунёдкорлик меҳнатининг рамзий манзараларини гавдалантирганлар. Байрамнинг навбатдаги саҳифаси «Совет спортининг байроғини баланд кўтарайлик!» деб аталади. Физкультура институтининг студентлари, шу шонли байроқни янги марралар сари олиб бораётган кишилар шу шиор остида ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Охирги саҳна — «Бизга тинчлик керак» композицияси байрамнинг хотимаси бўлди.

Шарқий минбар узра кўп метрли «Спорт — тинчлик элчиси» транспаранти кўтарилади. Айни вақтда спортчилар майдонда тўрт табаррук ҳарф — СССРни ҳосил қиладилар. Уларнинг сафлари бир лаҳзада қайта қурилиши билан ҳаммага азиз «Мир» (Тинчлик) сўзи пайдо бўлади. Бу тушунчаларни бир-биридан ажратиб бўлмайди.

Коржомадаги йигит ва қизлар жуда чиройли ва нозик, ҳар биримизнинг ғамхўрлигимизга муҳтож бўлган кўм-кўк ер шарини эҳтиёт қилиб кафтларида кўтарадилар.

Александра Пахмутова билан Николай Добронравовнинг «Вақт ғанимат» қўшиғидаги жўшқин сатрлар стадион узра ҳушёрликка чорловчи бонг бўлиб янграйди.

Стадион бўйлаб «Яшасин қуёшли дунё» деган даъват янграйди, байрамнинг ҳар бир қатнашчиси зўр ишонч билан шу даъватга қўшилиб:

— Яшасин! Яшасин! Яшасин! — деб хитоб қилади.

— Йўқолсин ядро портлаши! — деган ташвишли сигналга жавобан минглаб кишилар:

— Йўқолсин! Йўқолсин! Йўқолсин! — деб талаб қилади.

Стадионга тўпланган кишилар бир овоздан «Спорт, тинчлик, дўстлик!» — деб қайта-қайта такрорлайдилар. Бу сўзлар «Дружба» халқаро мусобақаларининг шиоригина эмас, совет кишиларининг Олимпиада ҳаракати порлоқ идеалларига садоқатининг ифодасидир.

В. БЕЗБРЕЖНИЙ,
В. ЖАЛАГОНИЯ,
В. КУКУШКИН,
ТАСС мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Афғонистон Демократик Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Госплани раиси С. Мангал Ўзбекистонга келди. У Сирдарё областига сафар қилиб, қўриқ ерларни ўзлаштириш борасидаги ирригация ва мелиорация ишлари билан танишди.

С. Мангал Ўзбекистон ССР Министрлар Советида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ИШЧАНЛИК ВА ПРИНЦИПИАЛЛИК — БОШ МЕЗОН

Ҳаёт, тажриба шундан далолат бермоқдаки, ҳар қандай яхши сиёсат, энг тўғри қарорлар ҳам унинг ижросини таъминловчи қобилиятли ходимлар бўлмаса қўйилган вазифаларни бажаришга керагича таъсир кўрсатмаслиги мумкин. Кадрлар билан ишлашнинг ленинча принциплари қарор топмас экан, улкан меҳнат муваффақиятларига эришиш, маънавий муҳит яратиш ҳақида гап бўлиши мумкин эмас.

ТОШКЕНТ шаҳар Октябрь район партия комитетининг КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг 1984 йил февраль ва апрель пленумлари қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг йўл-йўриқлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарори асосида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар билан ишлашни яхшилаш соҳасида район партия ташкилотлари олдида турган вазифалар муҳокама этилган пленумида бу ҳақда принципиаллик ва талабчанлик билан сўз юритилди. Докладчи — район партия комитетининг биринчи секретари А. Расулов ҳам, музокарада сўзга чиққан нотиқлар ҳам район социал-иқтисодий тараққиётининг натижаларини таҳлил этар эканлар, у аввало партиявий ишнинг қандай йўлга қўйилганлиги, бошланғич ташкилотлар фаолиятининг таъсирчанлиги, коммунистларнинг активлиги билан белгиланишини ҳақли равишда кўрсатиб ўтдилар.

Пленумда корхоналарда мавжуд қувватлардан фойдаланишдаги қолоқлик қаттиқ танқид қилинди. Райондаги «Малика» ва ишлаб чиқариш-тикувчилик бирлашмалари (директорлари Б. Эргашев ва Ш. Аҳмадалиева) ва бошқа қатор корхоналарда ўсиш суръатлари суст бормоқда. Раҳбар кадрлар асосий фондлардан фойдаланишда масъулиятсизлик кўрсатмоқдалар. Район партия комитети эса бундай аҳволни кўра-била туриб муросасозлик йўлига ўтиб олган. «Тошкентпиво» ва «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмаларида мавжуд машина-механизмлардан фойдаланишда узилишлар содир бўлаётир. Қўл меҳнатининг салмоғи баланд.

Нотиқлар кўн-мўйна заводида маҳсулотлар сифатини яхшилаш билан изчил шуғулланилмаётганлигига эътиборни қаратдилар. Янги техника ва прогрессив технологияни жорий этиш эътибор марказида эмас. Корхоналар бир маромда ишламайди. Аксарият маҳсулотни ой охирида ур-ха ур эвазига ишлаб чиқаришдек нотўғри иш тажрибаси қарор топган. Корхона раҳбарлари ва партия ташкилотлари инженер-техник кадрлар танлаш ва тарбиялаш билан етарлича шуғулланмаётирлар. Айрим раҳбарлар планларни «ихчамлаштириш» ва камайтириш йўлидан бориб, топшириқларнинг ижросини таъминлашда принципсизлик кўрсатмоқдалар.

Капитал қурилишдаги аҳвол ҳам жиддий таҳлилга муҳтож. Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки уч йили якунлари бу соҳада камчилик ва муаммолар кўп эканлигини кўрсатди. Капитал маблағларни ўзлаштириш ва асосий фондларни ишга тушириш планлари бажарилмади. Пленумда шундай фактлар келтирилди: белгиланганидан 28 минг квадрат метр уй-жой кам қурилган. Бу кейинги йилларда 3 минг киши янги уй-жойларга кўчиб киролмади, деган гапдир. Шу муддатда ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш объектлари қурилишда 39 миллион сўмлик капитал маблағ ҳаракатга келтирилмади. «Главташкентстрой» партия комитети ва унинг секретари ўртоқ В. Соловьев бош бошқармада объектларни ишга тушириш тартиби мустаҳкамланиш, бўлинмадаги қатор камчиликлар учун коммунистларга талабчанликни кучайтириши керак. Қишлоқ хўжалиги, Автомобиль транспорти министрликлари, Тошкент политехника институти, йигирув-тўқув фабрикаси, тўқимачилик комбинатининг касб-ҳунар билим юрти бирлашган дирекциялари қурилиш планларини мунтазам бажармаётирлар.

Бу камчиликларнинг бош сабабларидан бири, деб таъкидлашди нотиқлар, айрим коллективларнинг тепасида етарли назарий ва амалий тайёргарликка эга бўлмаган ноқобил кишилар туриб қолганлигидадир. Кейинги икки ярим йилда райком бюроси давлат мулкини ўғирлаш ва олибсотарлик билан шуғулланганликлари учун бир неча кишини партия аъзолигидан ўчирди. Улар орасида Ўзбекистон ССР Госснабининг бинокорлик материаллари жўнатиш бўйича Тошкент корхонаси директорининг собиқ ўринбосари Ю. Березков, «Узгипроводхоз»нинг собиқ бош инженери В. Шафиро, устки трикотаж фабрикасининг собиқ директори М. Тожиевлар бор. Тошкент политехника институтининг ўқитувчиси Шукуров, медицина ходимлари малакасини ошириш курсининг собиқ директори Ибодов, меҳмонхона хўжалиги бўлим бошлиғи Хватов ва бошқалар қалбакичилик ва порахўрликлари учун жиноий жавобгарликка тортилдилар. Ҳолбуки, бу кишилар орамизда бўлишган, ёнгинамизда юриб бирга яшаганлар, лекин кўпчилик ишончига оёқ тираганлар. Уларнинг ана шу эгри йўлга киришлари, инсон сифатида юзтубан кетишларини наҳотки ҳеч ким сезмаган бўлса?

Пленум минбаридан кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда партиянинг асоси — бошланғич партия ташкилотлари катта масъулият сезиши лозимлиги алоҳида таъкидланди. Ходимнинг сиёсий ва ахлоқий сифатлари, ишчанлик қобилияти ҳақида яна бошқа қаердан маълумот олиш мумкин? Раҳбарлик лавозимига тавсия этилган киши ҳақида холис, ошкора фикр билдиришнинг аҳамияти катта. Ҳамма ерда ўзаро қаттиқ талабчанлик вазиятини қарор топдириш лозим. Пленум қатнашчилари коммунистларда актив ҳаётий позицияни тарбиялаш, партия ташкилотлари роли ва масъулиятини ошириш ҳақида қизғин фикр билдирдилар. Бу борада КПСС Уставида қайд этилган маъмурият фаолиятини назорат этиш ҳуқуқидан кенг фойдаланиш лозимлигига эътибор қаратилди. Партия ва давлат интизомининг бузилишига оид ҳар бир ҳодиса, хўжалик фаолиятидаги ҳар бир камчилик чуқур ўрганиб чиқилиши ва, албатта, бошланғич ташкилот муҳокамасига қўйилиши керак.

— Райком ходимлари, — деди Тошкент политехника институти партия комитетининг секретари И. Ливерко ташкилотлар билан телефонда боғланавермасдан, бевосита бошланғич ташкилотларга кўпроқ бориб турисша, фикр-мулоҳазалар, дилидаги гаплар, орзу-умидларни эшитиб ўрганишса, маъқул бўларди. Оддий коммунистлар билан мулоқот сайланма органлар ва юқори ташкилотларга муносиб кишиларни танлаб тавсия этишга ёрдам бериши табиий.

Нотиқлар номенклатурадаги кадрлар ва резервдаги кадрлар билан ишлашни кучайтириш ҳақида район партия комитети адресига танқидий фикрлар айтдилар.

— Умуман, — деди Тошкент метрополитени катта оператори С. Кривошапова, — партияга қабул сифатини яхшилаш, тавсиянома берган кишиларнинг масъулиятини ошириш керак. Партия ташкилотлари сиёсий орган сифатида ўз имкониятларини тўла ишлатмай туриб, хўжалик ишларини бажаришга киришиб кетмоқдалар. Жумладан, ремонт-қурилиш бошқармаси, 159-қурилиш тресті партия ташкилотлари иш стилида ана шундай хол кўпроқ рўй бермоқда. Бу ташкилотларда икки йил мобайнида партия йиғилишларида муҳокама этилган масалаларнинг учдан икки қисми хўжалик ишларига бағишланган. Райком бюроси фаолиятида ҳам ана шундай «касаллик» борлиги таъкидлаб ўтилди. Уч йилда райком бюросида 63 та хўжалик ишларига оид масалалар муҳокама қилинганлиги билан келишиб бўладими? Афсуски, бундай фактлар якка-ягона эмас.

Музокарага чиққан кўнгалантерея буюмлари ва спорт товарлари бирлашмасининг ишчиси К. Рустамова, 1-шаҳар касалхонаси бош врачи Қ. Ризаев, «Средазэнергоцветмет» ишлаб чиқариш бирлашмаси инженер-созловчиси Н. Петулько ўртоқлар идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини кўтариш, раҳбарликда коллегиалликка риоя этиш, хотин-қиз кадрларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш, ижро интизомини мустаҳкамлаш каби масалалар ҳақида таклиф ва мулоҳазалар билдирдилар. Бошланғич ташкилотлар, район партия комитети фаолиятида баъзан изчиллик ва принципиаллик етишмаётганлиги ишга катта зарар келтирмоқда. Пленумда кўн-мўйна заводи партия ташкилотининг иши танқид қилинди. Корхонада маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича коммунистларнинг масъулиятини ошириш масаласи бир неча бор муҳокама этилган, ҳатто у район партия комитети бюросида кўриб чиқилган эди. Муҳокама юзасидан тегишли қарор қабул қилинди, аммо талабчанлик бўшлиги, назоратнинг сустлиги оқибатида бошланғич ташкилот ҳам, райком бюроси ҳам қарор изидан бориб, унинг ижроси учун курашмади. Оқибатда яхши иш ярим йўлда қолиб кетди. Корхонада сифат кўрсаткичлари ўзгармади.

Пленум қатнашчилари район партия ташкилотлари кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, тарбиялаш, тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш масалалари билан изчил шуғулланиш, навбатда турган энг муҳим масалаларни ҳал этишда бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлиги, коммунистларнинг активлигини ошира бориш орқали КПСС XXVI съезди қарорлари, ўн биринчи беш йилликнинг улкан вазифаларини бажариш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейини муносиб меҳнат ютуқлари билан нишонлаш йўлида катта ютуқларни қўлга киритадилар, деб ишонч билдирдилар.

С. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БУГУН—СССР ҲАВО ФЛОТИ КУНИ

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ГАСТЕЛЛОЧИ

БУТУНИТТИФОҚ радиосининг 1941 йил 31 августдаги хабари ҳали-ҳали ёдимда: «28 август куни Днепрнинг ўнг қирғоғидаги Д. шаҳри яқинида немислар йирик танк ва пиёда қисмларини тўплаган. Фашист саперлари Днепр дарёси устига шошилинч равишда кўприк ўрната бошладилар... Совет бомбардимончилари эскадрильясига қурилган кўприкни яксон қилиш тўғрисида буйруқ берилди. Кўприкка биринчи бўлиб кичик лейтенант Вдовенко экипажи етиб келди. Душман снаряди теккан самолёт ёна бошлади. Жасур экипаж ёнаётган самолётни душман понтон кўпригига йўналтирди. Самолёт бориб кўприкка урилиб, катта куч билан портлади. Кўприк батамом яксон қилинди. Бомбардимончи самолётнинг қаҳрамон экипажи: кичик лейтенант И. Т. Вдовенко, лейтенант Н. В. Гоманенко, отувчи кичик сержант М. Пўлатов ва отувчи-радист кичик сержант В. П. Карпов душманга зарба бериб, мардларча ҳалок бўлишди».

Ўзбекистонлик жангчиларнинг Улуғ Ватан уруши фронтларидаги жасоратларини ўрганиш мақсадида СССР Мудофаа министрлигининг Марказий архивида сақланаётган ҳужжатларни кўздан кечираётиб, бир ҳужжатга аниқлик киритиш учун ўқув зали ихтиёридаги справкалар кутубхонасига кириш лозим бўлиб қолди. Эшикдан кириш билан ўнг томондаги шкаф жавонига қўйилган ва устига «Гастеллочилар», «Талалихинчилар» ва «Матросовчилар» деб ёзиб қўйилган тўпламларга кўзим тушди.

Белорус халқининг асл фарзанди, 1907 йилда Москвада туғилган 42-авиация дивизияси составидаги 207-авиация полки эскадрильясининг командири, капитан, коммунист Николай Францевич Гастелло ва экипаж аъзолари А. А. Бурденюк, лейтенант Г. Н. Скоробогатов ва катта сержант А. Н. Калинин Улуғ Ватан урушининг бешинчи куни 1941 йилнинг 26 июнь куни Минск шаҳридан шимолроқда — Молодечко — Родомковичи шоссесидаги Броди районида кўрсатган ўлмас жасоратини яхши тасаввур қилардим.

Шу лаҳзада хаёлимдан 1941 йилнинг 28 август куни капитан Гастеллонинг ўлмас жасоратини такрорлаб, мардларча ҳалок бўлган М. Пўлатов мен танийдиган пискентлик Мирза Пўлатов эмасмикан, деган фикр ўтди-ю, «Гастеллочилар» деб номланган тўпламни қўлимга олиб варақлай бошладим.

Омадни қарангки, фикрим тўғри бўлиб чиқди. Ҳамюртим Мирза Пўлатов 50-авиация дивизиясининг 81-авиация полкидаги Иван Тимофеевич Вдовенко командир бўлган экипаж составида жангга кирган экан.

«Молодой коммунист» журналининг 1971 йилда чиққан 6-сонида полковник, тарих фанлари кандидати Зайцевнинг «Огненные пилоти» («Оташқалб учувчилар») сарлавҳали мақоласи босилган бўлиб, унда экипаж командири Иван Тимофеевич Вдовенконинг 1920 йилда Ростов областидаги Горняцкий шахтёрлар посёлкасида, штурман Никита Васильевич Гоманенко 1914 йилда Харьков областининг Изюм районидаги Бригадировка қишлоғида, радист Владимир Петрович Карпов 1920 йилда Ульяновск шаҳрида, отувчи Мирза Пўлатов 1920 йилда Тошкент шаҳрида (Пискентда — М. С.) туғилганлиги таъкидланган.

1941 йил 25 август куни гитлерчилар Днепропетровск шаҳрини ишғол қилишди. Днепрнинг чап қирғоғига ўтиш учун Новие Кайдаки ва Ломово аҳоли пунктлари рўпарасида дарё устида понтон кўприги қура бошладилар.

Днепрнинг ўрта қисмига етиб қолган кўприкни яксон қилиш лозим эди. Бу жанговар топшириқни бажариш учун капитан Шанаев бошчилигида 9 та самолёт ажратилди. Улар орасида Иван Тимофеевич Вдовенко командирлигида штурман Никита Васильевич Гоманенко, радист Владимир Петрович Карпов ва ҳавода отувчи Мирза Пўлатовлардан иборат турли миллатга мансуб бўлган комсомоллар экипажи ҳам бор эди.

Гитлерчилар кўприк яқинида — Днепрнинг чап қирғоғида ҳам зенит артиллерияси ва қирувчи самолётлар билан қўриқланаётган кичик плацдармга эга эди. Вдовенко ўз самолётини мўлжалга тўғри йўналтирди. Самолёт штурмани лейтенант Гоманенко аниқ бомба ташлади ва 5 та зенит установкасини сафдан чиқарди.

Душман Вдовенко самолётига қарата зенит тўплардан кучли ўт очди. Самолёт ёна бошлади. Шу пайт жасур экипаж ёнаётган самолётни унда қолган бомбалар билан фашистлар томонидан қурилган понтон кўпригига йўналтиришга қарор қилди. Самолёт кўприкка урилганда, кучли портлаш рўй берди, кўприк яксон қилинди. Вдовенко командир бўлган самолётнинг қаҳрамон экипажи душманга мислсиз талафот етказиб, мардларча ҳалок бўлди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1942 йил 20 июндаги Фармонига мувофиқ И. Т. Вдовенко ва Н. В. Гоманенкога Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвони берилган. В. П. Карпов Ленин ордени, М. Пўлатов Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган.

81-авиация полки командири майор Самохин полк комиссари майор Исупов тақдим этган мукофотлаш варақасида хусусан шуларни ўқиймиз:

«Германия фашизми билан уруш даврида ўртоқ Вдовенко Житомир, Кривой-Рог, Днепропетровск, Кировоград районларида душман танкларига, моторлаштирилган, механизациялашган колонналарига, кўприкларга ва жонли кучларига қарши бомбалар ёғдирди. Жангда ҳамиша довюрак ва дадил эди.

Ўртоқ Вдовенко ҳар бир жанговар учиш пайтида ўз қўли остидагиларни ўлимга тик боқиш, Ватанга чексиз муҳаббат ва душманга нафрат руҳида тарбияларди».

81-авиация полкининг собиқ комиссари, истеъфодаги подполковник Филипп Пантелеевич Казаринов Днепропетровск шаҳридаги 44-ўрта мактабда Светлана Юрьевна Шелобаева раҳбарлигида полк тарихини ўрганиш юзасидан ташкил этилган музейга тақдим этган ўз хотирасида шундай деб ёзади:

«Вдовенко командир бўлган экипаж аъзолари тенгсиз жасорат кўрсатиб ҳалок бўлган кундаги учиш уларнинг 66-жанговар учиши эди. Экипаж ҳаво жангида иштирок этган пайтда отувчи Мирза Пўлатов душманнинг тўрт самолётини ёндириб юборган».

Днепропетровск шаҳридаги юқорида тилга олинган 44-ўрта мактаб қизил изтопарлари тинимсиз изланмоқдалар. Уларнинг ҳаракати билан полкнинг биринчи комиссари А. Ф. Исуповнинг тақдирини аниқлаш мумкин бўлди. Маълум бўлишича, жанговар топшириқни бажариш пайтида комиссарнинг самолёти уриб туширилган. Исупов ҳушсиз ҳолда душман томонидан асир олинган ва орадан кўп вақт ўтмай, Маутхаузен лагерида ваҳшийларча қийноқ билан ўлдирилган.

Капитан Гастелло жасоратини такрорлаган И. Т. Вдовенко бошлиқ экипаж аъзоларининг кўрсатган қаҳрамонлиги днепропетровскликлар қалбида мангу яшайди. Жасорат содир бўлган Днепр дарёси қирғоғида жойлашган В. И. Ленин номидаги паркда улар шарафига ёдгорлик ўрнатилган.

Яқинда Мирза Пўлатов туғилиб ўсган Пискент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳардаги Проектная кўчасини Мирза Пўлатов кўчаси деб аташ тўғрисида қарор қабул қилди. У ўқиган Ленин номли мактабда мемориал доска ўрнатиш ҳам кўзда тутилган.

Мирза Пўлатов билан бундан 45 йил муқаддам Тошкент шаҳридаги енгил саноат техникумининг 1-курсига қабул қилинганимдан кейин танишган эдим. У ҳам Пискент шаҳрида туғилиб ўсган бўлиб, техникумнинг охирги курсида ўқиётган экан. Иккаламиз ҳамхона бўлгандик.

Капитан Н. Ф. Гастеллонинг ўлмас жасоратини такрорлаган қаҳрамон экипаж составида ёвуз душманга катта талафот етказиб, мардларча ҳалок бўлган ҳамюртимиз Мирза Пўлатовнинг довюраклиги билан опалари Назминиса ва Раҳбарниса, сингиллари Ҳукминиса ва Маъмураҳонлар, йигирмадан ортиқ жиянлари, ҳар бир пискентлик ва барча ўзбекистонликлар фахрланадилар.

Мажид САМАДОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Суратларда: қаҳрамон жангчи Мирза Пўлатов ва Минскда қўйилган эсдалик ёдгорлиги.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА
ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

БУГУН — АФҒОНИСТОН ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ — МУСТАҚИЛЛИК ТИКЛАНГАН КУН

ИНҚИЛОБ ЙЎЛЛАРИ

Бизнинг жанубий қўшнимиз — Афғонистон пойтахти Кобул, мамлакатнинг бошқа шаҳарлари кўчаларида тантанали, шодиёна вазият ҳукм сурмоқда. Афғон халқи ўз миллий байрами — Мустақиллик кунининг 65 йиллигини нишонламоқда.

Инглиз мустамлакачилари Яқин Шарқ ва Ўрта Осиёга иқтисодий, ҳарбий-сиёсий ҳужум қилиш учун Афғонистондан плацдарм сифатида фойдаланиш мақсадида қарийб юз йил давомида уни тиз чўктиришга уринди. Лекин эрксевар афғон халқи бунга қарши мардонавор курашди ва мустақилликни сақлаб қолди. 1919 йилнинг августида Равалпиндида инглиз мустамлакачилари Афғонистон билан дастлабки тинчлик шартномасини имзолашга мажбур бўлишди. Мазкур шартномага мувофиқ Буюк Британия Афғонистон мустақиллигини тан олди. АДР Революцион Кенгашининг декретига кўра 1978 йилдан бошлаб 19 август Мустақиллик тикланган кун сифатида нишонланмоқда.

Афғон халқи ўтган 65 йил мобайнида миллий тикланишнинг мураккаб ва оғир йўлини босиб ўтди. 1973 йилда мамлакатда монархия ағдариб ташланиб, унинг ўрнига республика ташкил топганлиги шу йўлдаги муҳим босқич бўлди. Бироқ буржуа тузумининг социал-иқтисодий ислоҳотлари халқ оммасининг энг зарур эҳтиёжларига жавоб беролмасди. АХДП раҳбарлигида амалга оширилган 1978 йилдаги Апрель революцияси мамлакат тарихида янги даврни бошлаб берди. Ўтган олти йил Апрель революциясининг муттасил олға ҳаракати билан, мамлакатнинг сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ҳаётида содир бўлган кўпгина инқилобий туб ўзгаришлар билан нишонланди.

Партия ва ҳукуматнинг Афғонистон жамияти ҳаётини тубдан қайта қуришга, миллий экономикани, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини юксалтиришга қаратилган йўлини аҳолининг меҳнаткаш табақалари кенг маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқда. АҚШ бошчилигидаги империалистик кучлар ва халқаро реакция АДРнинг ички ишларига қуролли аралашувни давом эттираётганига қарамай, афғон халқи янги ҳаёт қуришда катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Тоғ этагида жойлашган мамлакат муваффақиятлари унинг дўстларини қувонтираётган бўлса, душманларини ғазаблантирмоқда. Вашингтон бунда ҳамма воситаларни ишга солмоқда: босмачи тўдаларга қурол-яроғ етказиб берилмоқда, АДРдаги халқ ҳокимиятига туҳмат ёғдирилмоқда ва мамлакатдаги аҳвол қўпол равишда бузиб кўрсатилмоқда. «Нью-Йорк таймс» газетасининг гувоҳлик беришича, Вашингтон АДРга қарши разилона урушга ҳозирғача 1 миллиард доллар сарфлаган. Яқинда АҚШ сенати босмачи тўдаларга қўшимча равишда 50 миллион доллар ёрдам ажратишни маъқуллади.

Оқ уй «ажал эскадронлари»даги босмачи тўдаларни тиш-тирноғигача қуроллантириш, мамлакатга қарши қўпорувчилик фитналарини кенгайтириш орқали Апрель революцияси алангасини ўчиришга уринмоқда. Бироқ инқилоб душманларининг бу уринишлари беҳудадир. Тарих ғилдирагини ҳеч ким, ҳеч қандай куч орқага буролмаган ва буролмайди ҳам. Афғон халқи ички ва ташқи реакцион кучларнинг ҳар қандай фитналарини барбод этишга ва революция ғалабаларини қатъий ҳимоя қилишга қодирдир. У ўзининг бу курашида ёлғиз эмас. Совет Иттифоқи, социалистик мамлакатлар ва ер юзидаги барча тараққийпарвар ва тинчликсевар кучлар унинг томонидадир.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги ҳамкорлик ва дўстона муносабатлар мамлакатдаги 1978 йил Апрель революциясидан сўнг янги мазмун билан бойиди. Сиёсий-иқтисодий, маданий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни ривожлантиришнинг кенг имкониятлари очилди. 1978 йил декабрида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик ҳақидаги совет — афғон шартномаси имзоланди, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар кўлами анча ўсди. Бугун Афғонистоннинг турли бурчакларида Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдамида қад кўтарган 175 та турли халқ хўжалик объекти ишламоқда, 75 мингдан ортиқ малакали ишчи тайёрланди. Мамлакатимиз ёрдамида Кобул политехника институти ва бир қанча техникумлар қад кўтарди. Улар миллий кадрлар тайёрлашнинг асосий маркази бўлиб қолди. Ҳозир СССРнинг олий ва ўрта ўқув юртларида 5700 афғон студенти ўқимоқда.

Совет — афғон ҳамкорлигида Совет Ўзбекистони фаол иштирок этмоқда. Республикамиз вакиллари Афғонистонда саноат, қишлоқ хўжалиги объектларини қуришда иштирок этмоқдалар, кўплаб ушбу мамлакат ёшлари эса Тошкент ўқув юртларида таълим олмоқдалар.

Бугун инқилобий Афғонистон халқи Мустақиллик тикланган кунни кенг нишонламоқда. Шу муносабат билан совет кишилари дўст қўшни мамлакат меҳнаткашларига алангали салом ва янги зафарларга чорловчи истакларини йўллайдилар.

Т. СОЛИЕВ,
А. РЎЗИЕВ.

ОШКОРА ҚИРҒИНЛИК

ГАВАНА. (ТАСС). Сальвадорда шу йил июнь ойида Вашингтон гумаштаси Дуарте ҳокимият тепасига келгандан бери қўғирчоқ режимнинг Америкада ишлаб чиқарилган А-37 типидаги самолётлари мамлакатнинг аҳоли зич яшайдиган районларини қарийб 100 марта шиддатли бомбардимон қилди. Сальвадор ватанпарварларининг «Фарабундо Марти» радиостанцияси ана шу ҳақда хабар беради. Халққа зид режимнинг самолётлари тинч қишлоқларга 250 килограммли бомбалар ташлаб, уларни йирик калибрли пулемётлардан ўққа тутмоқда.

Радиостанция юзлаб кишилар, жумладан хотин-қизлар, қариялар ва болалар мана шу ошкора қирғинлик қурбони бўлганлигини уқтириб ўтади.

ПАНАМА. (ТАСС). Вашингтон Сальвадордаги халққа зид режимга ғоят кўп миқдорда ҳарбий, сиёсий ва молиявий ёрдам бераётганлигига қарамай, мазкур мамлакатнинг ватанпарвар кучлари бир вақтнинг ўзида мамлакатнинг бир қанча департаментида уларга сезиларли зарба бермоқдалар.

Фарабундо Марти номидаги Миллий озодлик фронтининг отрядлари Усулутан департаментидаги Сантьяго-де-Мария ва Сан-Франциско-Хавьер посёлкаларидан золимларни суриб чиқардилар. Қўзғолончиларнинг «Фарабундо Марти» ва «Венсеремос» радиостанцияларининг хабар беришича, кейинги ҳафталар давомида Сальвадор ҳарбийлари шиддатли жанглар натижасида ўзининг юз нафар солдат ва офицеридан, шунингдек кўп миқдорда ҳарбий техника ва қурол-яроғларидан маҳрум бўлди.

ЖАБР-ЗУЛМ ЯНА АВЖ ОЛМОҚДА

ДЕҲЛИ. Покистон ҳарбий режими «умумий сайлов»га тайёргарлик баҳонаси билан оппозициядаги партияларни таъқиб этишни янада кучайтирмоқда. Президент Зиёул-Ҳақ парламентга ўтказиладиган сайловга тайёргарлик ишлари тугаганлигини эълон қилгандан кейин охранка агентлари демократияни тиклаш учун кураш ҳаракатининг бир қанча таниқли арбобларининг уйларига бостириб кирдилар. Маъмурлар ана шу арбобларни сайлов кампаниясида қатнаштирмаслик учун уларни олис районларга сургун қилмоқдалар.

Таъқиб этиш ва жабр-зулмни кучайтириш, деб уқтиради ПТИ агентлиги, ҳозирги вақтда яқинлашиб келаётган сайловнинг асосий белгисидир. Маълумки, ҳарбий режим сайлов ўтказиш тўғрисида икки марта ваъда бериб, ўз ваъдасини устидан чиқмаган эди. Маъмурлар демократик жамоатчиликни граждан эркинликлари учун курашдан чалғитиш ва оппозициядаги кучларни обрўсизлантириш мақсадида оппозициядаги энг катта партиялар активларини бўҳтондан иборат «фитналар»да қатнашганликда ва «давлат тўнтариши қилишга уринишлар»да қатнашган деб «фош этиш» йўлини тутмоқдалар. Ҳозирнинг ўзидаёқ Покистон халқ партияси активларидан 70 дан ортиқ кишининг иши Карочи ва Лоҳур ҳарбий трибуналлари судларида кўрилмоқда. Маҳаллий матбуотнинг ана шу суд ишларига тегишли ҳар қандай хабарни эълон қилиши тақиқланди. (ТАСС).

НАВБАТДАГИ БАНДИТЛАРЧА ҲУЖУМ

БАЙРУТ. Исроил авиацияси Ливаннинг Бекаа водийсидаги Равдан аҳоли пунктига ҳужум қилди. Маҳаллий аҳоли орасида қурбонлар бор.

Маҳаллий доиралар Ливаннинг жанубида озодлик ҳаракати кучайганлиги муносабати билан Тель-Авив яна ана шундай бандитларча ҳужум қилди демоқдалар. Ливан жанубининг аҳолиси Исроил мамлакат ерларини қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турганлигига тоқат қилишни истамаяпти ва интервенциячиларга қарши қуролли кураш олиб бормоқда. (ТАСС).

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАР ТАЖРИБАСИ

«Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда хўжалик механизми» справочниги босмадан чиқди. Оммабоп китобда совет ва чет эл адабиёти тарихида биринчи марта ҳозирги пайтда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида мавжуд хўжалик механизми асосий элементларининг бошқарув-ташкилий структураси, планлаштириш, моддий-техника таъминоти, нарх белгилаш системаларининг қисқача характеристикаси берилган. Турли мамлакатларга бағишланган материал ягона схема бўйича баён этилган.

Сиёсий адабиёт нашриёти босиб чиқарган справочник социалистик экономикани бошқариш проблемалари билан, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда хўжалик механизмини ривожлантириш билан қизиқувчи китобхонларнинг кенг оммаси учун мўлжалланган. (ТАСС).

ДЎСТЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

ЯНГИЛАНГАН ЕРЛАР

Ўзбекистонлик мелиораторлар Иваново область Шуя районидаги «Качаловский» совхозида энг катта майдонни экишга тахт қилдилар. Улар қисқа муддат ичида ботқоқликларни қуритиб, ёпиқ зовур тармоқларини ўтказдилар, ерга ўғит солдилар. Ҳозир ана шу майдонлардан олинаётган жавдар ҳосили бошқа жойларга нисбатан қарийб икки баравар кўп бўлмоқда.

— Жавдар ва буғдойдан биринчи ҳосил оляпмиз, — деди совхоз директори К. Буланцев. — Келаси ёзда 700 гектарли массивга беда экамиз. Натижада ем-хашак тайёрлаш икки баравардан зиёд кўпаяди.

Шуя районидаги 850 гектардан кўпроқ ерни эгалловчи «Жизнево» объектида В. Михайлов комплекс бригадаси ишламоқда. Мелиораторлар сентябргача — мўлжалдан бир ой аввал ярим минг гектар майдонни ишга тушириш ниятидадирлар.

Бутун коллектив ихтисослашган звеноларга бўлиб чиқилган. Бир звено кўприклар, кўприк трубалар қураётган бўлса, бошқа бир звено магистрал каналлар, учинчи звено зовурлар қазимоқда, тўртинчи звено эса экин экишга ер тайёрламоқда.

Бирон участкада иш мушкуллашиб қолса, қўшнилар ёрдамга ошиқади — мелиораторлар бир неча касбларни мукаммал биладилар. Звеноларнинг ҳар бири пировард натижа — объектни буюртмачига муддатидан илгари топширишдан баб-баравар манфаатдордир.

Битта наряд билан ишлаш механизациялашган колонна коллективини жипслаштирди, интизомни оширди. Меҳнат унумдорлиги ортди. Колоннада бир ишчининг иш унуми трест бўйича ўрта ҳисобда 30 процент юқори.

А. ФРАНКОВСКИЙ,
Шуя.
Иваново области.
ТАСС—ЎзТАГ мухбири.

Ижод бўстони

• «Андижон денгизи» —жасорат мадҳи
• Қардошлар ташрифи
• Қорақалпоқ шоирлари ижодидан

Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари

«Андижон денгизи» романида Кампирравот дарасидаги буюк гидроиншоот қурилиши мисолида республикамизда содир бўлган тарихий ўзгаришлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Асарда ишчилар, қурувчилар, инженер-техник ходимлар, партия, совет, комсомол ташкилотлари раҳбар кадрларининг образлари яратилган.

Роман қаҳрамонлари узоқ истиқболни, чунончи, Сибирь дарёларининг бир қисмини Ўрта Осиё қўриқ-бўз ерларига буриш, миллион-миллион гектар ерларни ўзлаштириш йўли билан коммунистик фаровонлик мақсадларини кўзлаб, жасоратли меҳнат қиладилар.

Биз қуйида «Андижон денгизи» романидан парча эълон қилмоқдамиз.

ТАШАББУС

«АНДИЖОН ДЕНГИЗИ» РОМАНИДАН ПАРЧА

Ҳамид ҒУЛОМ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати

КАМОЛОВА Узоқовни ҳеч қачон бундай серташвиш, тажанг ва ҳатто сержаҳл аҳволда кўрмаган. Карим Узоқович Фрунзе номли колхоздаги йиғилишдан қайтиб келгандан буён камгап, серзарда бўлиб қолди. Тўғри, йигирма йиллик қадрдонинг умидларингни пучга чиқарса, ишончингни барбод қилса ҳар қандай киши ҳам хафа бўлади. Лекин Узоқов билан бирга ўқиган, шунча йил бирга ишлашиб келаётган Афзалов тенгдоши, дўсти ва раҳбарини шу қадар доғда қолдирдики, Узоқов уёқда турсин, райкомда янги одам бўлган Камолова ҳам фавқулодда бир хол юз берганини тушунди.

Узоқов ўша куни йиғилишдан таъби тирриқ бўлиб ва Афзаловнинг Фозилмонда тайёрлаган чойига қолмай, Қўрғонтепага қайтиб келганидан кейин райкомдаги ишларни Камоловага топшириб, бир-икки кун далама-дала юрди, бир вақтлар ўзи раҳбарлик қилган қадрдон совхоз-техникуми «Савай»дан бошқа ҳамма колхоз ва совхозларда бўлди. У фақат ярим кечада район марказидаги уйига қайтар, лекин саҳар-мардонда яна йўлга чиқар, Камоловага эса, ҳар куни бир марта, кечга яқин телефон қилиб, райкомдаги ишлар, янгиликларни сўрар, баъзи масалалар бўйича маслаҳатлар берар ва яна эртанги кунгача жимиб кетар эди.

Камолова Узоқовнинг райондаги ҳамма хўжаликларда бўлиши, одамлар билан учрашиб, суҳбатлашиши, у ерларда йиғилишлар ўтказишидан бундай фикрга келди: Карим Узоқович Фрунзе номли колхоздаги экономикада, ташкилий ишларда, хўжаликка раҳбарлик қилишда, бошлиқларнинг шахсий ҳаётида, одамларга муносабатида, хулқ-одобида юз берган жиддий нуқсонлар бошқа жойларда ҳам содир бўлмаётганмикан, деган саволга жавоб қидириб юрибди. Акс ҳолда нега у оромини йўқотди, дафъатан ёнғинда қолган одамдай бетоқат бўлиб қолди?..

Аксига, Карим Узоқович йўқ кунларда райкомда иш фавқулодда кўпайиб кетди. Айниқса, яқин кунларда кенг кўламда бошланиши керак бўлган Кампирравот гидроиншооти қурилишига алоқадор долзарб масалаларни бир кунга ҳам кечиктириб бўлмайди. Бу масалалар эса соат сайин кўпайиб боряпти. Бетон заводи, тош майдалайдиган тегирмон-завод, темир-бетон конструкциялари заводи, ҳоказо улкан саноат корхоналарини Қорабағиш посёлкаси ва унинг атрофидаги ерларга жойлаштириш, «Андижангидрострой» бошқармаси ва унинг қурилиш ташкилотларини қабул қилиб олиш, Хонобод станциясига кела бошлаган оғир юкли эшелонларни вақтида бўшатиш ва қурилиш жойларидаги янги омборларга шитоб ташитиш... Омборлар эса, ҳозирча қоғозда... Буларнинг устига-устак Кампирравотда ишини туғаллаган инженер Жуков Тошкентга кетиш олдидан бош лойиҳага киритилган ўзгаришлар ҳақида райкомга ахборот бермоқчи ва шундан кейингина юқори ташкилотларга мурожаат қилмоқчи. Бу ўзгаришлар эса жуда катта ва район ҳаёти учун жуда муҳим...

Узоқов кеча кечқурун Ойимқишлоқдаги Ҳамза номли совхоздан телефон қилганда Камолова Жуковнинг илтимосини унга етказди. Карим Узоқович Жуков билан албатта, учрашаман, деди-ю, аммо қабул куни ва соатини айтмади.

Камолова бугун эрталаб ишга келиб, райкомнинг икки қаватли биносига кирди ва зинапоядан иккинчи қаватга кўтарилди-ю, узун йўлакда девор тагига қўйилган қатор стуллардан бирида уч-тўртта қалин қоғоз папкаларни тиззасига қўйганча хаёл суриб ўтирган домла Зуфаровни кўриб қолди.

— Ассалому алайкум, Илҳом Зуфарович, келинг! — деди Камолова домланинг рўпарасига бориб.

Домла уйқудан чўчиб уйғонган кишидай сапчиб ўрнидан турди ва бир вақтлар мактабда севимли шогирди бўлган, энди эса одамни салобати босадиган Камоловага шошиб қўл узатди:

— Келувдим, Ҳабиба Камоловна...

— Жуда яхши. Қани, марҳамат! — Камолова қабулхонанинг эшигини очиб, аввал домлани эҳтиром ила киритди, кейин ўзи ҳам кириб:

— Вой-бў, шунча папкани кўтариб келибсиз! — деди домлага бошдан-оёқ разм солиб. — Юринг, кабинетга кирайлик, бафуржа суҳбатлашамиз!

— Бевақт келмадимми, ишқилиб?

— Айни вақтида келдингиз, Илҳом Зуфарович! — деди Камолова домлани кабинетига бошлаб кирар экан.

КОНДИЦИОНЕР енгилгина салқин шамол таратиб ишлаб тургани, хотиҳ бошлиқлар ишлайдиган кабинет ҳавосигагина хос бўлган хушбўй ҳаво Қўрғонтепа марказидаги автобус бекатидан бу ергача иссиқда пишиб келган Зуфаровнинг ҳорғинини бир неча дақиқада ёзди-қўйди. У Камолова кўрсатган юмшоқ креслога ўтириб, папкасини стол устига қўйди ва иккинчи секретарнинг ёзув столи орқасидаги ўз жойига ўтиб ўтиришини кутди. Камолова эса ёзув столининг ёнида тик турганча унинг чап томонига қўйилган ва тинимсиз жиринглаб турган учта оқ телефон аппаратининг гоҳ унисини, гоҳ бунисини олиб жавоб қайтарар, унинг сўзларига қулоқ солиб ўтирган Зуфаровнинг кўз олдида район миқёсида турли соҳаларда кун сайин тобора қизиб бораётган ишлар, бу ишларни бажараётган одамлар гавдаланарди. Бу ишларнинг энг муҳими ва долзарби — албатта, Кампирравот сув омбори қурилиши. Райком секретарига одамлар томонидан берилаётган саволлар ҳам асосан ана шу қурилишга тааллуқли.

Ниҳоят, қўнғироқлар тинди. Камолова стулга ўтирди-да, домлага ҳижолатомуз тикилди:

— Кечирасиз, Илҳом Зуфарович, сизни анча куттириб қўйдим.

— Иш, Ҳабиба Камоловна, иш... — Зуфаров ўз шогирдига мароқланиб боқди. — Районимизда катта-кичик ҳамма қурилиш бошланишини кутяпти. Кекса миробларда ёш колхозчиларгача, ҳатто уйдаги аёллар ҳам ҳунарлари бўлиш-бўлмаслигидан қатъи назар, тўғонда ишлашга отланишган. «Андижангидрострой» янги Кампирравот — Хонобод бетон йўли қурилишига икки юз киши олмоқчи экан, бир ярим минг кишидан ариза тушибди. Лекин, афсуски, бу одамларнинг қурилишнинг бирор соҳасида ҳунари йўқ. Хуллас, «Усталар мактаби»ни тезроқ очмасак бўлмайди. Мана, беш юз талабага мўлжалланган ҳунар-техника билим юртининг лойиҳа ҳужжатларини олиб келдим.

Домла Зуфаров қора дермантин муқовали папкалардан бирини Камолованинг олдига суриб қўйди. Лекин шу пайт яна телефон жиринглади ва Камолова трубкани олиб, қулоғига олиб борди-да, ҳушёр тортиб, қаддини ростлади ва тиниқ товуш билан:

— Эшитаман, Карим Узоқович! — деди ва қизил муқовали блокнотини очиб, қўлига кумушранг ручкасини олди. — Хўп бўлади... Демак, эртага, шанба, соат 22.00 да. Асосий масала — Кампирравот сув омбори қурилиши... Янами? Кадрлар масаласи? Маъқул... Ҳа, ҳа, Карим Узоқович, домла Зуфаров келдилар! — Камолова чап қошини сал кўтариб, Зуфаровга мамнун кулиб қўйди. — Ҳа, лойиҳа-ҳужжатларни олиб келибдилар. Хўп, масалани ҳар томонлама ўрганиб чиқиб, қарор лойиҳасини тайёрлаймиз. Карим Узоқович, бу масалада ким доклад қилади? Домла Зуфаровнинг ўзлари... Маъқул! — Камолова телефон трубкасини чап кафтига қисганча, ўнг қўли билан блокнотига алланималарни қайд этар экан, биринчи секретардан сўради:

— Мактаблар масаласини қачон кўрамиз? Маъқул... Хайр, яхши қолинг, Карим Узоқович! — Ҳабиба трубкани аппарат устига аста қўйди ва блокнотга алланималарни ёзиб бўлгач, Зуфаровга ўйчан тикилди: — Эртага, — деди у чуқур фикрга толиб, — «Усталар мактаби» масаласини бюро мажлисида кўрамиз. Аммо мактаб-маориф масаласи орқага сурилди. Карим Узоқович, албатта, обком билан маслаҳатлашган. Кампирравот сув омбори қурилиши районимиз учун энг долзарб иш бўлиб қолди. Ўртоқ Узоқов ҳозир «Савай» совхоз-техникумида экан, кечқурун келармиш... Қани, домла, ишни бошладик! — Камолова шундай деди-да, ўртадаги телефон трубкасини олиб, аппаратда тегишли рақамларни тергач, жавоб берган кишига деди: — Карим Узоқович қўнғироқ қилдилар. Бюро эртага кеч соат саккизга белгиланди. Сиз мактабларга кетган вакиллар билан алоқа боғланг, улар текшириш ишларини шошилмасдан давом эттирсинлар. Бюрода асосий масала — «Усталар мактаби...». Яна бир илтимос: инструктор Мақсудахон қабулхонада навбатчилик қилсин, мени йўқлаб келган кишиларни ҳам сизга юборсин. Раҳмат! — Камолова хотиржам бўлиб, Зуфаровга кулиб қўйди. — Ана, домла, ҳамма эътибор сизга. Қани, бошладик!

КАМОЛОВА домланинг шинам муқоваланган қизил папкасини очиб, биринчи саҳифасидаги сарлавҳани овоз чиқариб ўқиди:

«Андижангидрострой» ҳузурида Андижон сув хўжалиги техникуми Қўрғонтепа филиали асосида ташкил этиладиган «Усталар мактаби»нинг лойиҳаси».

— Яхши асослабсиз. — Камолова хатдан бошини кўтариб, Зуфаровга мамнун қараб қўйди. — Қани, ҳисобларингизни кўрайлик. Мактаб 600 талаба, 20 муаллим ва 10 та маъмурий штатга мўлжалланган.

— Штат энг кам ҳисобдан олинди! — Зуфаров шошилиб илова қилди. — 20 муаллим 20 группага жамоатчилик асосида синф раҳбари — куратор ҳам бўлади. Бинобарин, 20 муаллим — 20 касб эгаси.

— Яхши, яхши... — Камолова ичида ўқишда давом этди. Домла креслога суянганча, райком секретарининг юзидаги ўзгаришни синчков кузатиб турди.

Орадан ярим соатча ўтди. Камолованинг гоҳ санобар гулининг баргидай тиниқ юзида, гоҳ текис манглайида билинар-билинмас ажинлар кўриниб, унинг ўйга толиб, лойиҳада келтирилган мураккаб ҳисоб-рақамларни ҳазм қилишга қийналаётганидан далолат берарди.

— Демак, мактаб икки босқичдан иборат бўлади? — домлага тикилиб сўради Камолова.

— Ҳа! — Зуфаров тирсакларини столга тираганча, ишонч билан жавоб берди. — Биринчи босқичга етти-саккиз йиллик маълумоти бўлган ёшлар олинади ва улар уч йил давомида ҳам касб ўрганадилар, ҳам ўрта маълумотга эга бўладилар. Иккинчи босқич мактабга ўрта маълумотли ёшлар олинадилар ва булар ишдан ажралмаган ҳолда бир йил ўқиб, ҳунар эгаси бўладилар. Хуллас, лойиҳада кўрсатилганича, «Усталар мактаби»ни битирганларга Маориф министрлиги ўрта маълумот ҳақида гувоҳнома ва Ҳунар-техника таълими давлат комитети касб ҳақида шаҳодатнома беради.

— Демак, Илҳом Зуфарович, — Камолова домлага савол назари билан тикилди, — райком бюроси ўз навбатида обкомдан сўраб, мазкур ташкилотлар олдига масала қўйиши керак экан.

— Албатта,! — домла Камолованинг фикрини қатъий тасдиқлади.

— Яхши... — Камолова лойиҳани ўқишда давом этар экан, хаёлида бир фикр чақнаб, ўйга толди: — Тааажжуб... «Усталар мактаби», Илҳом Зуфарович, жуда зарур ва жуда улкан иш... Лекин, назаримда, агар биз партиянинг политехника таълими ҳақидаги кўрсатмаларига амал қилганимизда болаларга умумий таълим мактабларида ҳунар ўргатган ва эндиликда уларни яна қайтадан ўқитиб ўтирмаган бўлардик? Сиз бу фикрга нима дейсиз, домла?

— Нозик масалани тилга олдингиз! — Зуфаров шоғирдининг сезгирлигига тан бериб, бир нафас сукутга толди ва бармоқларини бир-бирига чалкаштирганча, беихтиёр қарсиллатиб қўйди. — Ҳа, бу — қалтис масала... Аммо, эзгуликнинг кечи йўқ, Ҳабиба Камоловна!

Домланинг бу содда табассумидан Камолованинг кўнгли ёришмади.

— Сиз билан биз ўйлаган масала анча чуқурроқ, муаммо анча чигалроқ аслида... — деди райком секретари блокнотига бу масалани ҳам қайд этиб. — Дўппини олиб кел, десангиз, каллани кесиб келадиганлар кўпайиб қолди, чамамда... Биз деҳқончиликнинг энг қизғин кунларида, колхоз ва совхозларда куч етишмай қолган кезларда мактабларнинг юқори синф ўқувчиларини далага олиб чиқишга рухсат берамиз. Шунда ҳам биз ўқув программаларининг тўла ўтилишини талаб қиламиз. Айни вақтда болаларни меҳнатга ўргатиш ҳам назарда тутилади, албатта. Аммо, Қодирова каби директорларимиз бошланғич мактаб болаларини ҳам далага олиб чиқяптилар. Шунақа тартибсизликни ўйласанг жонинг қийналиб кетади, домлажон!..

Эртага Доғистонда Қорақалпоғистон АССР адабиёти ва санъати кунлари бошланади

САЛОМ, ТОҒЛАР ЎЛКАСИ

Республикамизда Доғистон АССР адабиёти ва санъати кунлари ўтганига атиги бир йил бўлди. Аммо, қардошларимиз ташрифи туфайли бутун юртимиз шаҳар ва қишлоқларига ёйилган улкан маданият байрамининг тантаналари куни кечагидек ёдимизда, кўз ўнгимизда. Бу унутилмас дўстлик ва қардошлик байрами бугунги Доғистон бадиий маданиятининг ўзига хос кўзгуси, кўриги сифатида ҳамиша қадрдондир.

Мана, энди Қорақалпоғистон АССР адабиёти ва санъати кунлари Доғистонда бошланмоқда. Бу масъулиятли ва айни вақтда шарафли байрамга катта тараддуд кўрилди. Санъаткорлар ва ижодкор ёшларимиз махсус концерт программалари тайёрладилар. «Қорақалпоғистон» нашриёти «Тоғ жилғалари» номи билан Доғистон прозаикларининг тўпламини, шунингдек, машҳур шоир Расул Гамзатов, адиба Бике Кулунчиковаларнинг китобларини босмадан чиқарди.

Шуниси қувончлики, бу дўстлик байрами Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг, Қорақалпоғистон АССР ва Қорақалпоғистон область партия ташкилотининг 60 йиллиги юбилейи арафасида ўтказилмоқда. Шу боисдан ҳам биз Доғистонда ўтказиладиган адабиёт ва санъат кунларини оға-иниларимиз ҳузурида берилган ўзига хос ижодий имтиҳон деб биламиз.

К. Станиславский номидаги Қорақалпоғистон АССР Давлат музикали драма ва комедия театри, С. Хўжаниёзов номидаги ёш томошабинлар театри, Қорақалпоғистон давлат филармонияси шунингдек, симфоник оркестр, Қорақалпоғистон АССР Давлат ашула ва рақс ансамбли, халқ чолғу асбоблари оркестри кейинги вақтларда янги-янги ижодий ютуқларни қўлга киритмоқда. Уларнинг давр билан, ҳаёт билан алоқаси тобора активлашяпти. Ижодкорларимиз замоннинг долзарб мавзуларига дадиллик билан мурожаат қилиб, бир-биридан мароқли, оригинал асарлар яратишаётир. Изланиш жараёнида кўп миллатли совет бадиий маданияти таниқли намояндаларининг тажрибаларидан ижодий фойдаланиляпти. Доғистон сафари пайтида ана шу коллективларнинг изланишлари ҳақида батафсил ҳикоя қилинади.

Байрамда таниқли ёзувчилар, рассомлар, композиторлар иштирок этишади. Энг яхши ҳаваскорлик коллективларимизнинг вакиллари ҳам бу масъулиятли кўрикда иштирок этадилар. Рассомлар ва музей ходимлари тасвирий санъат ва халқ амалий санъати кўргазмасини тайёрлаганлар.

Учрашувлар Махачқалъадан, яъни автоном республика пойтахтидан бошланади. Унцукул районидаги бадиий фабрика ишчилари, шунингдек, Дербент шаҳри, Буйнак районни аҳли билан учрашувлар, дўстона гурунглар адабиёт ва санъат программасига киради. Доғистон АССР ёзувчилари ва олимлари билан ижодий гурунг бўлиб ўтади. Шунингдек, рассомлар, композиторлар, музей ходимларининг, Қорақалпоғистон артистларининг қардош ҳамкасблари билан суҳбатлари, ўзаро фикр алмашувлари ташкил қилинади. Китоблар кўргазмаси ва бозори уюштирилади. Кўргазмага «Қорақалпоғистон» нашриётида босилган китоблар қўйилади.

Адабиёт ва санъат кунларида Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясининг қорақалпоқ филиалида ишлаб чиқарилган картиналар кинофестивали ўтказилади. «Ўзбекфильм» киностудиясида экранлаштирилган «Бўйсунмас», «Абу Райҳон Беруний» бадиий фильмлари ҳам қардошларимизга кўрсатилади. Нукус телевидениеси ходимлари томонидан ишланган фильм қорақалпоқ санъати ҳақида ҳикоя қилади. Умуман, байрам программаси ранг-баранг.

Доғистонда ўтказиладиган Қорақалпоғистон АССР адабиёти ва санъати кунлари, ҳеч шубҳасиз, икки қардош халқ дўстлиги ва ижодий алоқаларини мустаҳкамлайди, бадиий маданиятларимизнинг янада юксалишига муносиб хизмат қилади.

Б. ИСМОИЛОВ,
Қорақалпоғистон область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири.

•

Хўжабек СЕИТОВ

ЎЗБЕКИСТОН

Ям-яшил тоғ бир тараф,
Боғ ичра боғ бир тараф.
Бир тараф дарёю дашт,
Ҳар гул — чироқ бир тараф.

Тонгни уйғотар шабнам,
Гул уйқудан кўз очар.
Шамол райҳон бўйини
Боғу роғларга сочар.

Сув куй каби таралар,
Яшнаб кетар далалар.
Деҳқон манглай теридан
Эгатларда унар зар.

Кўрсанг, тўлиб тошасан,
Булбул каби жўшасан.
Мана шундай Ватанда
Дейсан: мангу яшасам.

Пахтаси бахт кўкида
Порлаган тонгдир бу юрт
Сийнасида кун кулган
Ўзбекистондир бу юрт.

Равзаи фароғатнинг
Борлиги рост бўлса, гар —
Тошкентдан Нукусгача,
Сирдан то Аму қадар!

•

Тинчликни улуғлайман

Мен шоирман, эл орзусин куйлайман,
Инсонликнинг маъносини ўйлайман.
Бош эгмагай, гарчи турмуш зўр юкдир,
Балки шундан одам асли буюкдир!
Унга уруш, қон тўкишлар не лозим,
Тинчлик куйин куйлар доим бу созим.

Кўз олдимда уруш даври — оғир чоғ,
Юрагимда қолди ундан қанча доғ.
Талай уйлар о, эгасиз қолди-ку,
Ёш гўдаклар ўт ичида ёнди-ку.
Ёдимдадир оналарнинг оҳ-зори,
Мангу битсин, — дейман, — уруш,
озоринг.

Кўзларимда умид, орзу зиёси,
Хаёлимда эртанги кун дунёси.
Боболарнинг қонлари бор қонимда,
Ўғил-қизим жонлари бор жонимда.
Шунинг учун ўлим недир, билмасман,
Кексаликни назар-писанд қилмасман.

Мангу бўлсин Ерда тинчлик замони,
Одамзотнинг тўкилмасин ҳеч қони.
Шан қўшиқлар, шўх кулгилар янграсин,
Ўқлар тиниб, кўкда қушлар сайрасин.
Эл номидан қоралайман урушни,
Улуғлайман бахтиёр, тинч турмушни.

•

ЭЛ ФАРЗАНДИ

Ота ўғли,
Эл фарзанди
Бўлмоқ эрур кўнглимда ком.
Эл меҳрию, дўст дийдори
Юрагимга солар илҳом.

Меҳнат қилиб топсам-да
бахт,
Таратсам-да довруғ ва шон—
Ота ўғли,
Эл фарзанди
Бўлмоқ эрур кўнглимда ком.

Денгиз қурир, дарё магар
Тинса, булоқ оқмас эса.
Қалбим менинг уммон қадар
Меҳмон кетиб, меҳмон
келса.

Юрт шодлиги —
севинчимдир
Ўртанаман, куйда элим.
Яшаганим менинг шудир:
Фарзандим, деб суйса элим.

Ота ўғли,
Эл фарзанди
Бўлмоқ эрур кўнглимда ком.
Эл умрига қўшсам умр
Умрим абад этгай давом!

•

КЎНГИЛ ҚУЁШИ

Ҳақиқатдир менга берган куч-дармон,
Балки шундан қалбим ҳамон навқирон.
Эзгуликка хизмат қилдим эрта-кеч,
Разолат-ла курашаман беомон.

Дил қуёши — ҳақиқатдир, биламан,
Юрагимда шу ўт сўнса, сўнаман.
Ҳар бир ишда раҳнамодир у менга,
Қайси йўлга бошласа, мен кўнаман.

Тўғриликдан ҳеч бир тойгим келмайди,
Соф виждоним хиёнатни билмайди.
Мол-дунёга ҳирс қўймадим бир умр,
О, бу иллат не бир ишлар қилмайди!

Иғвогар сўзига асло кирмадим,
Бегуноҳ кимсага озор бермадим,
Инсонликни буюк унвон деб билдим,
Қинғир сўқмоқларда асло юрмадим.

Дўстлар билан суҳбат қурган кезимда,
Ҳақиқат зиёси ёнди сўзимда,
Ўрнак олса дедим умр йўлимдан,
Фарзандларим ўтиб босган изимдан.

Ҳақиқат қуёши бўлсин барқарор,
У туфайли қалбда ҳамиша баҳор.
Эл меҳрин қозонсам ҳақгўйлик билан,
Менинг учун шудир буюк ифтихор.

Саъдулла ҲАКИМ ва Носир МУҲАММАД таржималари.

Суратда: «Ҳайкал» фильмидан кадр.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» СУРАТГА ОЛАДИ

Комил Ёрматов номидаги «Ўзбекфильм» киностудиясида иш қизғин. Кинематографчилар турли мавзу ва жанрдаги бадиий фильмлар устида иш олиб бормоқдалар. Масалан, таниқли кинорежиссёр Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Анатолий Қобулов раҳбарлигида экранлаштирилаётган фильм «Ҳайкал» деб аталади. Асарда доҳий В. И. Ленинга чексиз садоқати, меҳру-муҳаббати ва ҳурматини изҳор этиш ниятида унга ҳайкал ўрнатмоқчи бўлган бир тоғли қишлоқ аҳолиси ҳақида ҳикоя қилинади. Фильм қаҳрамонлари Жонтой ва Мерген ўз ҳамқишлоқлари топшириғини бажариш йўлида ғоятда оғир қийинчиликларни бошларидан кечирадилар, азият чекадилар. Ҳатто босмачилар тўдасининг бошлиғи золим Обидхон уларни қийнаб мазах қилганда ҳам Жонтой ва Мерген ўз ниятларидан қайтмайдилар. Киноасар воқеалари 1923—1924 йилларда бўлиб ўтади.

Фильм сценарийсини РСФСР Давлат мукофоти лауреати кинодраматург Р. Тюрин ёзган. Уни оператор Даврон Абдуллаев суратга олмоқда. Асосий ролларни «Ёш гвардия» театрининг актёри Карим Мирҳодиев ва киноактёрлар студияси актёри Жамол Ҳошимов ижро этяпти.

Режиссёр Ғиёс Шермуҳамедовнинг янги фильми ёзувчи Ўктам Усмоновнинг кенг китобхонлар оммасига яхши таниш бўлган «Гирдоб» романи асосида яратилмоқда. Сценарий муаллифи Анатолий Галиев. «Яккама-якка» деб номланган мазкур фильм пахтанинг янги навларини яратиш устида изланиш олиб борган селекционер олимлар ҳақида ҳикоя қилади. Азиз Қосимов образини талқин этиш актёр Шавкат Ғозиевга топширилган. Ҳамза Умаров, Ота Муҳамаджонов, Гулчеҳра Жамилова, Мурод Ражабов каби таниқли актёр ва актрисалар ҳам картинада рол ижро этишмоқда. Рассом Қаҳрамон Нуриддинов фильм руҳига мос безаклар ишлаётган бўлса, композитор Румиль Вильданов роман воқелигига ҳамоҳанг музикалар устида бош қотирмоқда. Бу масъулиятли асарни ажойиб картиналарни экранлаштириб элга танилган оператор Ҳотам Файзиев суратга оляпти.

Учинчи фильм (реж. М. Абзалов) ёзувчи Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони» комедияси асосида экранлаштирилмоқда. Маълумки, бу комедия республикамизнинг деярли барча театрларида, шунингдек, Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикаларининг етакчи театрларида муваффақиятли саҳналаштирилди. Асар айни кунларда ҳам санъат даргоҳларида катта қизиқиш билан томоша қилинмоқда.

«Келинлар қўзғолони» комедиясининг мана шундай довруғи, муваффақияти, ҳеч шубҳасиз, фильм ижодкорларига катта масъулият юклайди. Ана шуни қалбдан чуқур ҳис қилган кинематографчилар биринчи навбатда асосий ролларни ижро этувчи артистларни танлашга алоҳида эътибор бердилар. Масалан, Фармонбиби ролини ажойиб санъаткор Ўзбекистон ССР халқ артисти Турсуной Жаъфарова ижро этмоқда. Таниқли хонанда Клара Жалилова эса Лутфи образини яратяпти. Фильмда Наби Раҳимов, Обид Юнусов, Теша Мўминов, Рихси Иброҳимова, Гулчеҳра Саъдуллаева, Жамшид Зокиров, Дилбар Икромова каби санъаткорлар ҳам қатнашмоқдалар. Картина оператори Н. Ғуломов. Бастакор М. Маҳмудов кинолента руҳига мос музика ижод этяпти.

«Ўзбекфильм»чилар экранлаштираётган картиналарни иложи борича тез кунлар ичида халққа тортиқ этишмоқчи. Ишончимиз комилки, кинематографчиларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик тўйини бир-биридан мароқли янги фильмлар билан кутиб олишади.

А. ЕТМИШБОЕВ.

ЯНГИЛИКЛАР

РЕСПУБЛИКА ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

МАМЛАКАТ КЎРГАЗМАЛАРИДА

● Республика рассомлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган ижодий ҳисоботлар туркумини бошладилар.

Рассомлар асарларидан ўнтаси Москвага, «Ер ва одамлар» Бутуниттифоқ виставкасига юборилди. Асосан кейинги йилларда яратилган ана шу тасвирий санъат, графика, плакат, ҳайкалтарошлик асарлари пахтакорлар, ғаллакорлар, чорвадорлар меҳнати тўғрисида, кузги далалар гўзаллиги ҳақида ҳикоя қилади. Бу ерда Эркин Охуновнинг «Бу дунё қанчалар гўзал» триптихи, Зокир Иноғомовнинг «Ҳосил» асари ва Алишер Мирзаевнинг «Қизил Байроқ топширилиши» полотнолари бор. Абдумўмин Бойматовнинг ҳайкалтарошлик асарлари орасида колхозчиларнинг портретлари ва унинг «Қишлоқ ўқитувчиси Муслима» асари, бошқа авторлар ишлаган расмлар бор.

Ленинграддаги этнография музейига Ўзбекистон амалий санъат усталарининг 600 та асари қабул қилинди. Виставка Совет ҳокимияти йилларида кулолчилик, бадиий каштачилик, ёғоч ўймакорлиги, ганчкорлик каби санъат турлари қандай ривожланганлиги тўғрисида ҳикоя қилади.

Бутуниттифоқ ва халқаро виставкаларда республика номидан вакил бўлиб қатнашаётган таниқли рассомларнинг асарлари билан бир қаторда Ленинград музейининг томошабинлари Тошкент, Самарқанд, Хива, Бухоро, Ургут ва турли қишлоқлардан чиққан ёш авторларнинг асарлари билан танишадилар. Бу ёшлар Тошкент театр ва рассомчилик институтини ҳамда бадиий билим юртини яқиндагина тамомлаб, ҳозир турли жойларда меҳнат қилмоқдалар.

ЛЕКТОРИЙЛАР, ЭКСКУРСИЯЛАР

● Ўзбекистон пойтахтининг Собир Раҳимов районида жойлашган Янги Тошкент маҳалласи аҳолисидан юзлаб киши Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган лекторий очилишида қатнашмоқ учун ўз клубига келди.

Дам олиш куни эса шаҳарнинг жанговар ва меҳнат шуҳрати жойлари бўйлаб экскурсия қилинди. Асосан ёшлардан иборат экскурсиячилар шаҳар музейларида, тепловоз ремонти заводида бўлдилар, Ленин ҳайкали ва ўн тўрт Туркистон комиссари монументи пойига гуллар қўйдилар.

Маҳалла комитети Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси юбилейига бағишлаб ишлаб чиққан тадбирлар программасида лекция ва суҳбатлар ўтказишдан ташқари, ишчилар сулолаларини муборакбод этиш, кўча байрамларини, оналар шуҳрати кечаларини уюштириш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

ПИРИ БАДАВЛАТЛАРИМИЗ

ОТАХОНЛАР

«Аврора» совхози Қарши даштидаги дастлабки қўриқ хўжаликлардан бири ҳисобланади. Хўжаликда пахта, дон, қовун-тарвуз, мева ва сабзавот кўплаб етиштирилаётир. Шу кунларда дон экинлари ўрим-йиғими поёнига етказилмоқда. Ҳар гектар майдондан 32 центнердан буғдой янчиб олинмоқда. Ҳозир айниқса мева ва сабзавот йиғиштириб олиш авж олган. Бу йил хўжалик деҳқонлари давлатга 110 тонна олма, нок, шафтоли ва 335 тонна узум етказиб бериш нияти билан яшамоқда. Бу ишда хўжаликнинг азамат деҳқонлари ва соҳибкорлари астойдил меҳнат қилишяпти.

Уларнинг қаторида кекса отахонлар ҳам бўш келишмаяпти. Мана, 77 ёшли Саванқул ота Самадовни олинг. У кексайиб қолганига қарамай, ҳамон хўжалик юмушларида фаол иштирок этади. Ёшларга ўз тажрибасини ўргатса, тенгқурларини меҳнат қучоғига бошлайди.

62 ёшли отахон Йўлдош Алимов ҳам хўжаликда катта обрў қозонган.

«Аврора» совхози уларнинг кўз олдида ўсмоқда, ривож топмоқда. Отахонлар кучи билан қўриқ ерларда катта ишлар қилинди ва қилинмоқда. Уларнинг йўп-йўриғи билан анча ишлар амалга оширилди. Шунинг учун ҳам қишлоқда пири бадавлат кексаларни ҳамма ҳурмат қилади, ёшлар эса уларга ўхшашга интиладилар.

Суратда: (чапдан ўнгга) Саманқул ота Самадов ва Йўлдош ота Алимовлар қизғин суҳбатда.

Р. Ғафуров, Ш. Шаропов фотоси. (ЎзТАГ).

Врач маслаҳати

ҲАРОРАТ ВА ҲАЛОВАТ

ИССИҚ КУНЛАРДА СУЮҚЛИК ИЧИШ ТАРТИБИ

Ёз чилласи чиққани билан ҳарорат пасайиши унча сезилмаяпти. Бундай иссиқ кунларда одамнинг сувга бўлган талаби кучаяди. Организмдаги физиологик жараёнлар нормал ҳолда бориши учун ҳар бир одам кунига маълум миқдордаги суюқлик — сув, сут чой, компот, кисел, квас, морс, мева шарбатлари, чалоп, шунингдек шўрва, мастава, мошхўрда, моҳора, карам шўрва каби суюқ овқат ҳамда сабзавот ва меваларни истеъмол қилади. Соғлом ва бақувват одам кунига 2—2,5 литр сув истеъмол қилиб туриши керак. Аммо бизнинг иссиқ иқлим шароитимизда сувга бўлган талаб кунига 4—4,5 литрга бориши мумкин.

Ичилган сув одам организмидан асосан буйраклар орқали пешоб билан, тер безлари орқали — тер билан ҳамда нафас олиш аъзолари орқали парлар тариқасида ташқарига чиқариб ташланади. Бу борада асосий оғирлик буйракка тушади. Шунинг учун узоқ яшайман деган одам ўз буйраги тақдирини ўйлаган ҳолда ҳар қандай салбий омиллар таъсиридан — шамоллаш, спиртли ичимликларни ичиш, чекиш ва ҳоказолардан сақлана билиши керак. Шу нарсани унутмаслик лозимки, сувни кўп миқдорда истеъмол қилиш яхши натижа бермайди. Чунки бундай ҳолларда ошқозон ҳамда юрак, қон-томир системаси зўриқиб, буйрак ҳамда терининг суюқлик ажратиш фаолияти кучаяди. Шуниси ҳам борки, суюқлик кўп истеъмол қилинадиган бўлса организм учун зарур бўлган витаминлар ва микроэлементлар тер билан чиқиб кетади. Кам миқдордагиси эса одам организмини сувсизлантириб, дармонсизлантириб қўяди. Шундай қилиш кераккки, иссиқ шароитда ҳам организмнинг сувга бўлган талаби доимо қондирилсин. Эрталабки нонушта пайтида суюқликни кўпроқ истеъмол қилиш тавсия этилади, лекун унинг миқдори 0.5 литрдан ошмагани маъқул. Хизмат давомида сувни истеъмол қилиш ҳажми бир литргача бориши мумкин. Тушлик овқат пайтида эса организм қанча суюқликни талаб қилса, шунча истеъмол қилиш керак. Организмнинг суюқликка бўлган талабини қондириш мақсадида яхна кўк чой, сабзавот ва мевалар, улардан тайёрланган шарбат ва компотлар, газли сувлар, айрон ҳамда минерал сувларни истеъмол қилиш тавсия этилади.

Чанқовни босиш мақсадида ариқ сувларни ичиш қандай оқибатларга олиб боришини билиб қўйган яхши. Ҳозирги пайтда бундай ҳолатлар кўпроқ ёш болаларда учраб туради. Улар кўчада ўйнаб юриб уйда тайёр совуқ чойларни ичиб чиқишга эриниб, ариқлардан ҳовучлаб сув ичадилар. Бу ҳол бир қанча хасталикларнинг вужудга келишига сабаб бўлиши мумкин. Ариқлар асосан атрофдан ифлос сувнинг оқиб тушиши, тозаланмаган хўжалик ва саноат оқоваларининг келиб қўшилиши натижасида, ёмон қурилган ҳожатхоналар, кир ўралардан ифлоснинг сизиб чиқиши туфайли ифлосланган бўлиши мумкин. Шунинг учун истиқбол эгалари саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадда ота-оналар, жамоатчилик ёшларга ариқ сувларини ичиш оқибатларини тушунтиришлари, бундай сувларни истеъмол қилиш уёқда турсин уларда, ҳатто чўмилишни ҳам қатъиян ман қилишлари керак.

Б. РАСУЛОВ,
Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг гигиена кафедраси доценти, медицина фанлари кандидати.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
1984—85 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Илғор ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли Кучлари сафларидан запасга бўшатилган ўрта маълумотлилар саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа ташкилотлари, геология-разведка ташкилотлари, совхозлар, колхозлар, ҳарбий қисмларнинг қўмондонлиги ва медицина муассасалари йўлланмаси бўйича қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига кириш учун тавсияномалар, уларни ўқишга юбориш тўғрисидаги масала кўриб чиқилаётган пайтда иш стажи камида бир йил, медицина муассасаларида санитарка ёки энага бўлиб ишлаётган кишилар учун эса тавсияномалар бўлимга кирувчилар учун камида бир йил, кундузги бўлимга кираётганлар учун эса икки йил бўлмоғи керак. Амалий иш стажи шу корхонада (колхозда) ишчи лавозимида (шогирдлик тарзидаги иш вақти тайёрлов бўлимига қабул этилаётганда инобатга олинмайди) ва колхозчининг кейинги иш йили мобайнида узлуксиз бўлмоғи керак. Ўқишга юборилаётган колхозчилар ана шу колхоз учун колхозда белгиланган ҳар бир иш йили календарига етарли меҳнат куни ишлаган бўлмоқлари керак.

Меҳнат стажи бўлган ва кундузги ўрта мактабни шу йилнинг ўзида битирган кишилар тайёрлов бўлимига қабул қилинмайдилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), институт ректори номига ариза, йўлланма (2 ёки 1,3 илова), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, корхона раҳбарлиги тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, медицина справкаси (286-форма), 8 дона фотосурат (3x4 см. ҳажмда).

Аризалар — кечки бўлимга кирувчилар учун 12 сентябргача; кундузги бўлимга кирувчилар учун 1 октябрдан 10 ноябргача қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимини битирган ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган кишилар институтнинг кундузги бўлимига 1 курсга кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Машғулотлар — кечки бўлимда 1 октябрдан, кундузги бўлимда 1 декабрдан бошланади.

Ўқиш муддати: кундузги бўлимда 8 ой, кечки бўлимда 10 ой.

Тайёрлов бўлимининг кундузги бўлимига қабул қилинганлар ойига 40 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар, бошқа шаҳарлардан келган кишилар ётоқхоналардан жой оладилар.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: 700140, Тошкент шаҳри, 140-алоқа бўлими, Чермет кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
182-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1984-85 ўқув йилига
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти шаҳар қурилишларида ишлаш учун қуйидаги касблар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди: ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ, СУВОҚЧИ-БЎЁҚЧИ, БЎЁҚЧИ, ДУРАДГОР, АВТОСЛЕСАРЬ.

Ўқиш муддати — 1-2-3 йил.
Узоқдан келганларга ётоқхона берилади.
Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8-10 синфни битирган йигит-қизлар қабул қилинади.

Билим юртини битирганларга диплом берилади ва улар қурилиш бошқармасига ишга юбориладилар. Билим юртини аъло ва яхши баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар.

10 синфни битирганлар 30 сўм стипендия оладилар. Совет Армиясини битириб келганлар 60 сўм стипендия оладилар.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртини битирганларга «Ташпромстрой» бошқармасига йўлланма берилади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат (3x4 см.), соғлиги тўғрисидаги справка (286-форма).

Аризалар ҳар куни соат 9 дан соат 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Багратион кўчаси, 4-уй. Телефон: 64-18-41. (17-автобуснинг «12-турар жой шаҳарчаси», 13-трамвайнинг 2-«Шимолий—Шарқий» бекатлари).

●

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
25 АВГУСТ СОАТ 10.00 да
институтнинг акт залида
(Кафанов кўчаси, 25-уй)
Институтни 1959 йилда битирганлар билан
АНЪАНАВИЙ УЧРАШУВ ЎТКАЗАДИ

Справкалар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат этилсин: 700081, Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, М. Бобоев кўчаси, 1-уй, 41-квартира, Шарафуддинов С. М.

●

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«ИНТЕРЦИРК-84»** чет эл цирки артистларининг томошалари (19.30).

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг республика радиоси коллективи саноат эшиттиришлари бўлимининг редактори М. Муротовга онаси

Қизилгул ҚУЧҚОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институти коллективи институт бўлим мудири, филология фанлари доктори Ҳ. Р. Расулевга синглиси

Омина РАСУЛЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ОМОНАТГА ХИЁНАТ

ФЕЛЬЕТОН

Тарасова ҳар куни пул санайди. Олдин қийматига қараб сўмни сўмга, тийинни тийинга ажратиб оладида, кейин эринмай санайверади. Баъзан ёнига Мухторжонни ҳам чақириб, икковлашиб санашади. Қавариб кетган бармоқлари орасидан юз сўмлик ва эллик сўмликлар шиғиллаб тушиб турганда улар шундай роҳатланишади-ки...

— Оҳ-оҳ-оҳ, бунча ширин бўлмаса бу қурибгина кетмагур, — дейди Мария Тарасова юз сўмликнинг ғижимларини меҳр билан текислаб. Сўнг уни бағрига босаркан, ҳузур қилганидан кўзларини юмиб олди.

— Ўз оти билан пул-да, Мария Андреевна, — деди Мухтор Мансуров ҳам бир боғлам кўм-кўк қоғоз пулни силаб қўяркан. — Биласизми, уни одамнинг жигаридан пайдо бўлган дейишади. Шунинг учун кўзга нур, белга қувват бўларкан.

— Тўғри айтасиз, пул одамнинг қўлини узун қилади, ўзини ўйнатади, яйратади, кулдиради.

— Эҳ, қанийди шу пулларнинг озгинаси ўзимизники бўлиб қолса, — М. Мансуров оғир хўрсиниб қўйди. — Аммо буларнинг бизга фақат чанги юқса юқадики, ўзи юқмайди.

Мария Андреевна Мухторга ғалати қараш қилиб, имоли кулиб қўйди.

— Нега ундай дейсиз? — деди у сездирмайгина илмоқ ташларкан. — Агар истасангиз, чангигина эмас, пачка-пачка юзталиклар ҳам юқади, — у шундай дедида, кейин таъкидлаб қўйди. — Агар астойдил истасангиз, албатта.

— Қандай қилиб? — Мансуровга жон киргандек кўзлари йилтираб кетди.

— Дунёда қилиб бўлмайдиган ишнинг ўзи йўқ. — Тарасова жилмайди. — Сиз бу ерда мудир, мен бош бухгалтерман. Гапимиз бир жойдан чиққудек бўлса, ҳаммасини ўзим тўғрилайман. Сирим очилиб қолади, деб ўйламасангиз ҳам бўлади. Шундай қиламанки, бу ишларнинг иси етмиш йилда ҳам чиқмайди.

— Қанийди, шундай бўлса. Ўзингиз эпини қилмасангиз, бу қўл қурғур фақат пулнинг гардини кўриб ўтадиганга ўхшайди.

Уларнинг иккови ҳам Чиноз районидаги марказий омонат кассада ишлашарди. Мудир билан бош бухгалтернинг гапи бир жойдан чиқса, ҳар қандай тугун ҳам осонлик билан ечилишини ҳамма билади. Айниқса, бунақа ишларга Тарасованинг суяги йўқ эди. Чунки у бекорга салкам чорак аср бош бухгалтер бўлиб ишламаган эди-да. Ҳужжатларни чалкаштириб, ўз фойдасига чўтал чиқариш йўлларини сув қилиб ичиб юборганди. Мухтор Мансуровнинг розилигини олгандан кейин Тарасова уч-тўрт кунгача хаёлини бир жойга тўплаб, босадиган ҳар бир қадамини ўлчаб, кўпроқ пул ўмариш режаларини тузиб чиқди.

Омонат касса ўз номи билан омонат. Биров пул қўяди, биров зарур бўлганида олади. Бундан ташқари, яна инкассация, дебитор, кредитор деган сўзлар ҳам бор. Буларнинг ҳаммаси одамлар орқали амалга оширилади. Беш қўл баравар бўлмаганидек, кишилар ҳам ҳар хил бўлади. Биров ўта синчков, биров дунёни сув босса тўпиғига чиқармайдиган бепарво, бировлар эса шошқалоқ, ҳардамхаёл, паришонхотир. Агар ҳар кимнинг ҳам ана шу хусусиятларига қараб иш тутиладиган ва бунинг устига, ҳужжатларни ҳам шунга мослаштириб расмийлаштириладиган бўлса, кассадан ўтадиган пулнинг бир оқими Тарасованинг чўнтагига оппа-осонлик билан тўғриланиб турибди-да. Мансуров бўлса ҳали ёш, ақли унча-мунчага етавермайди, луқма кутган лаққа балиқдек бош бухгалтернинг қўлига қараб оғзини очиб турибди. Ўлжадан тирноқдагисини ташласанг ҳам бунисинг кичкина экан, деб ўтирмай борига барака қилиб лиқиллатиб ютаверади.

Мария Тарасова тузган режасини амалга ошириш пайтида мудирнинг бефарқлиги ва одамларнинг анқовлигидан фойдаланиб қолмоқчи бўлди. Буни қарангки, тайёр луқма уни узоқ куттириб қўймай, эшикдан ўз оёғи билан кириб келди. Райондаги иккинчи разрядли 19-омонат кассанинг назоратчиси М. Расулова касса низомига амал қилган ҳолда 2500 сўмни Чиноз марказий омонат кассасига ўтказишни сўради. Тарасова пулни қабул қилиб оларкан, расмий тарзда «Ф-61» рақамли ордерга имзо чекди-да, пулни кассага эмас, ўзининг киссасига солиб қўйди. Марказий омонат кассанинг назоратчилари К. Нишонбоева билан Н. Умарова ҳам ўзлари билмаган ҳолда бош бухгалтернинг қармоғига илиниб қолдилар. Улар оператив кундаликка асосланган ҳолда 10-касса маблағини мустаҳкамлаш мақсадида Тарасова орқали 1500 сўмни харажат чиқимига ажратган эдилар. Бош бухгалтер худди шуни кутиб турганди. Пул белгиланган кассага етмасданоқ Тарасованинг чўнтагида йўқ бўлиб кетди.

Кунларнинг бирида Тарасованинг омади яна чопиб қолди. Чиноз қурилиш материаллари комбинати бухгалтерияси давлат банки орқали Чиноз Марказий омонат кассасига ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи учун 68613 сўм миқдорида пул ўтказди. Илгари ҳам корхона билан омонат касса ўртасида шундай молиявий алоқа бўлиб турганлиги сабабли комбинат коллективи иш ҳақи учун қанча сўм ажратиши Тарасовага ёд бўлиб қолганди. Шу сабабли у ҳужжатларни кўздан кечираркан, юраги бирдан ҳаприқиб кетди: чунки, кимнингдир бепарволиги сабабли одатдагига қараганда 16 минг 200 сўм ортиқча пул ёзиб юборилган эди-да. Тарасова жон-жон деб бу пулни асосий маблағдан ажратиб олди-да, қолган қисмини корхона бухгалтерияси айтганидек қилиб расмийлаштирди. Гарчи комбинатнинг ҳисобчи ходимлари ўзларидан ўтган хатони кейинчалик сезиб қолиб, омонат кассадан 16 минг 200 сўмни қайтариб юборишни талаб қилсалар ҳам, Тарасова кўзини кўр, қулоғини кар қилиб: «Ҳеч нарсадан хабарим йўқ, бизга қанча ўтказган бўлсангиз, шунча пулни расмийлаштирганмиз», деб туриб олди.

Бетининг қалини Тарасова учун жонининг ҳузури эди. У деярли ҳар куни, ҳар ҳафтада Марказий омонат касса орқали бўладиган пул муомаласидан минг-минг сўмлаб «улуш» чиқариб турди. Ҳатто ўнғайи келиб қолганда уч процентли давлат заёмларини ҳам «бегона» қилгиси келмай, чўнтагига солиб кетаверди.

Мухтор Мансуров-чи, бу ғирром «ўйинда» у қандай роль ўйнади дерсиз? Мансуров ҳам мудирлик курсисида тинч ўтирмади. Гоҳ бош бухгалтерга жўр бўлиб, Тарасова вақти-вақти билан узатиб турган боғлам-боғлам пулларни осонлик билан ҳазм қилса, гоҳо унинг ўзи ҳам якка тарзда шу хилдаги ишларга қўл уриб, бош бухгалтерга ҳамдам бўлиб турди. Шундай қилиб, улар биргаликда давлатнинг 60 минг 920 сўм 47 тийин пулини «туя» қилиб юборишди.

Энди икки оғиз сўз Тошкент область давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредитлари бошқармасининг беғам мутасадди ходимлари ҳақида. Қоида бўйича бошқарма тафтишчилари район Марказий омонат кассалари билан шу райондаги бошқа омонат кассалари ўртасидаги пул муомаласини ҳамда ушбу кассалардаги пул ва ҳужжатларнинг ҳаракатини изчил текшириб туришлари, агар тартиб ва интизомдан четга чиқиш ҳоллари рўй бергудек бўлса, шу заҳоти уни тўғрилаб қўйиш чораларини кўришлари керак эди. Аммо негадир бошқарма билан Чиноз район Марказий омонат кассаси ўртасида ушбу изчиллик ва назорат қилиб бориш сезилмади. Бундан фойдаланган бир гуруҳ жиноятчилар ўзларининг қора қилмишларини амалга ошириб, бир неча йил давомида давлат маблағини талонторож қилдилар ва ўзлаштириб юбордилар.

Тўғри, кеч бўлса ҳам ҳаромхўрларнинг қилмишига чек қўйилди. Лекин давлат меҳнат омонат кассалари бошқармаси мутасадди ходимлари ўз вақтида уларнинг йўлини тўсиб, қилмишларини фош этганларида, бундай оғир жиноят содир бўлмасди.

С. АҲМЕДОВА,
юрист,
М. ХУДОЕРОВ,
юстиция маслаҳатчиси.

СПОРТ-ДЎСТЛИК-ТИНЧЛИК 1984

ДЎСТЛИК—84:

ДАСТЛАБКИ НАТИЖАЛАР

Кеча Ватанимиз пойтахтида социалистик мамлакатлар спортчилари ўртасида ўтказилаётган «Дўстлик-84» халқаро мусобақасининг тантанали очилиш маросими бўлди. Мусобақалар эса турли мамлакат ва шаҳарларда давом этмоқда. Жумладан Софияда бадиий гимнастикачилар, Кубада боксчи, волейболчи ва ватерполчилар баҳслашаётган бўлсалар, Будапештда сувга сакраш, Польшада чавандозлик, Улан-Баторда самбо, Таллинда елканли қайиқ, Прагада аёллар ўртасида енгил атлетика бўйича мусобақалар бўляпти.

Будапештда сувга сакраш бўйича Б. Балдус (ГДР) биринчи ўринни эгаллади. Совет спортчиларидан Ж. Цирульникова билан Т. Алябьевалар иккинчи ва учинчи ўринларни олишди.

Совет спортчиларидан С. Каснаускас ядрони 21,64 метрга ирғитишда, К. Семикин узунликка сакрашда (8,38 м), В. Абрамов 10 километрга югуришда, А. Перлов 50 километрга спортча юришда муваффақият қозондилар.

Прагада аёллар ўртасида давом этаётган мусобақада эса Л. Кондратьева (СССР) 100 метрга югуришда иккинчи ўринни олди. Ядрони 21,96 метрга ирғитган Н. Лисовская халқаро мусобақанинг олтин медалини қўлга киритди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 АВГУСТ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Халқ куйлари. 9.55 — Ҳужжатли фильмлар. 10.25 — Будильник. 10.55 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.55 — Здоровье. 12.40 — Тонгги почта. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — Музикали киоск. 14.40 — Болалар учун фильм. 15.50 — Дўстларимиз байрами. 16.20 — Бугун — СССР Ҳаво флоти куни. 16.35 — Концерт. 17.25 — Халқаро Дўстлик мусобақалари. 18.15 — Мусобақа кундалиги. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Музикали фильм. 20.30 — Саёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол: СССР — Мексика. Танаффусда — халқаро Дўстлик мусобақалари. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Концерт. 9.30 — Ҳужжатли фильм. 9.55 — Рус тили. 10.25 — Ока дарёсидаги уй. 10.55 — Концерт. 11.55 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 12.55 — Халқаро Дўстлик мусобақалари. 15.15 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 15.45 — Инсон — замин соҳиби. 16.45 — Мультфильм. 17.25 — Концерт. 19.20 — Мардлик. Бадиий фильм. 4-серия. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Е. Евтушенко шеърлари. 21.30 — Время. 22.00 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 22.50 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Телеминиатюралар. 11.10 — Қанотлар ҳақида достон. Бадиий фильм. 2-серия. 12.30 — Қувноқ стартлар. 13.20 — Саҳна усталари. 14.20 — Ўзбекистон спорти. 14.50 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 15.25 — Бир ҳордиқ чиқарадиган дамлар. 16.05 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Қорқиз. Спектакль. 19.15 — Бугун — СССР Ҳаво флоти куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мультипанорама. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор М. Мирзаевнинг ижодий кечаси. 21.30 — Время. 22.00 — Ижодий кечанинг давоми.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

20 АВГУСТ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.20 — Телефильм. 10.50 — Музикали кўрсатув. 11.40 — Оқ автомобиль. Эмилбекнинг ёзи. Бадиий фильмлар. 12.25 ва 13.00 — Янгиликлар. 15.20 — Сафдошлар. Телефильм. 16.10 — Ўқувчиларнинг Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация маршали С. И. Руденко билан учрашуви. 17.05 — Болалар учун фильм. Павел аралашмоқда. 1 ва 2-сериялар. 18.00 — Телефильм. 18.50 — Ўзбекистон бадиий коллективларининг концерти. 18.45 — Ишлар ва одамлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.45 — Виждоннинг вариантлари йўқ. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро дўстлик мусобақаларида. 23.30 — Экран куйлари. 00.05 — Дунё воқеалари. 00.20 — Мусобақалар кундалиги.

МОСКВА-II. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Концерт. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Бургут каби парвоз этинг, лочинлар. Бадиий фильм. 23.25 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Бирга бўлсак ҳаммамиз. 18.50 — Телефильм. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дирижёр ҳикоя қилади. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — Макбет. К. Молчанов музикасига ёзилган балет. 23.55 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.30 — Қизиқарли математика. 17.00 — Учиш майдони. Телефильм. 19.25 — Врач маслаҳати. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — Зиковлар. Телеспектакль 1-қисм. 21.30 — МТ II.

РАДИО

19 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиқ ҳамроҳингиз бўлсин. Концерт. 9.15 — Табассум. 11.30 — Сиҳат-саломатлик радиожурнали. 12.10 — Ишчинома. 13.30 — Авиаторлар, Сизлар учун. 15.40 — И. Султон. Имон. Спектакль. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Студентлар ва ёшлар учун концерт. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Фан уфқлари. 21.00 — Табассум. 22.30 — Авиаторлар учун музикали программа. 23.10 — Футбол репортажи (II лига).

20 АВГУСТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Маршлар. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Узбекистан индустриальный. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — И. Акбаровнинг «Орзу» балетидан рақс куйлари. 19.25 — Янги музикали ёзувлар. 20.50 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари 21.00 — Инсон — мағрур жаранглайди. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.